БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯРЖАЎНАЯ БІБЛІОТЭКА
БЕЛАРУСКІ АДДЗЕЛ. МАТАР'ЯЛЫ І КАТАЛЁГІ № 1

ЛЕТАПІС БЕЛАРУСКАГА ДРУКУ

ЧАСТКА III

1917—1924

СШЫТАК ПЕРШЫ

Выданьні на беларускай мове

ВЫДАНЬНЕ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАЙ БІБЛІОТЭКІ
МЕНСК——1927

ЗЬМЕСТ

1-ая дзярж. друк. Заказ № 3896—800 экз. Галоўлітбел № 20509.

ПРАДМОВА.

Беларускі друк, як пэрыодычны, так і непэрыодычны, за часы рэволюцыі зьявіўся ў сьвет як у межах БССР, так і па-за яе межамі. Зьбёр і бібліографічная апрацоўка друкаванага матар'алу, які адносіцца да справы беларусазнаўства і ўсей кніжнай продукцыі на беларускай мове за гэтыя часы, мае вялікае як навуковае, так і грамадзкае значэньне. Дзеля гэтага тая бібліографічная праца, якую вядзе ў гэтым напрамку Беларуская Дзяржаўная Бібліотэка, зьяўляецца асабліва важнай і карыснай. Яна дае магчымасьць соцыолёгу, экономісту, літаратураведу без марнаваньня часу знайсьці тыя крыніцы, якія памогуць яму вывучыць тое, як зарадзілася беларуская дзяржаўнасьць, як разьвівалася за гэтыя бурныя часы беларуская культура. Пры пераглядзе „Летапісу Беларускага Друку“ 1917-1924 г. г. зьвяртае на сябе ўвагу тая акалічнасьць, што па-за межамі БССР кніжная продукцыя на беларускай мове значна прэвалюе, і толькі пачынаючы з 1923-24 г.г. БССР займае асноўнае месца па выданьні беларускай кніжкі. Тлумачыцца гэта наліччам грамадзянскай вайны і окупацыямі, што перашкаджала весьці сталую сыстэматычную дзяржаўную працу наогул і займацца справамі друкаванага беларускага слова ў прыватнасьці.

Розьніцца тая літаратура, што выдавалася ў межах БССР, ад пазамежнай і па свайму ідэолёгічнаму зьместу. Гэта пераважна пролетарская, клясава-вытрыманая літаратура. Тым часам як па-за межамі сярод кніжнай продукцыі мы спатыкаем і праваслаўныя маліцьвеньнікі, і хадэцкія літаньні ксяндза Станкевіча, і разважаньні аб „дэмократычнай, незалежнай“ Беларусі.

Калі ўзяць наогул усю кніжную продукцыю, дык мы тут, апроч мастацкіх твораў, не спаткаем яшчэ орыгінальнай, салíднай працы ні па пытаньнях экономікі, соцыолёгіі, прыродазнаўства або іншай навукі. Гэта толькі першыя цагелкі для закладаньня вялікага гмаху беларускай культуры, першыя спробы даць граматыку беларускай мовы, гэта чытанкі для першых ступеняў беларускай школы, гэта популярная сялянская літаратура.

Параўнаўшы кніжную прадукцыю першых 1-8 гадоў рэволюцыі з тым, што вышла ў БССР і СССР на беларускай мове за апошнія два—тры гады, мы можам констатаваць вялізныя дасягненьні нашай маладой Соцыялістычнай Рэспублікі.

Выхад наступных разьдзелаў „Летапісаў Беларускага Друку“ будзе прагна чакаць усякі, хто цікавіцца справаю беларускай соцыялістычнай культуры, справаю экономічнага і культурнага разьвіцьця БССР.

А. Сянкевіч.

АД РЭДАКЦЫІ

Адным з асноўных заданьняў, якія паставіла сабе Беларуская Дзяржаўная Бібліотэка ад пачатку свайго заснаваньня ў 1921 годзе (тады Бібліотэка Бел. Дзярж. Унівэрсытэту) яшчэ да афармленьня яе ў якасьці цэнтральнага дзяржаўнага кнігасхову і бібліографічнае ўстановы БССР было, побач са зьбіраньнем, навукова-бібліографічная апрацоўка ўсяго матар'ялу, які адносіцца да прадметаў беларусазнаўства, на беларускай мове і кніжнай продукцыі Беларусі.

У выніку шасьцігадовай працы Бібліотэкі існуючы пры ёй Беларускі Аддзел ужо цяпер зьяўляецца, бязумоўна, самым значным зборам матар'ялаў па гэтым прадметам. Распачатая з 1923 году на падставе гэтых матар'ялаў праца па беларускай бібліографіі, якая з 1925 году працягваецца сумесна з Інстытутам Беларускае Культуры, дала да сучаснага моманту бібліографічную картотэку ў 60.000 запісаў, якая дае магчымасьць цяпер прыступіць да яе выкарыстаньня шляхам паступовага рэдагаваньня, друкаваньня яе паасобных частак і організацыі сталай бібліографічнай інформацыі па ўсіх пытаньнях беларусазнаўства. Апошнія заданьні выконваюцца зарганізаваным пры Бібліотэцы з 1926 году Беларускім Бібліографічным Бюро, якое таксама працягвае далей з боку Бібліотэкі працу па апрацоўцы бібліографічных матар'ялаў і папаўненьню картотэкі.

Што да выданьняў гэтых матар'ялаў, дык яно разьмеркавана паміж Бібліотэкай і Бібліографічнай Камісіяй Інстытуту Беларускае Культуры такім чынам, што за кошт і пад навуковай рэдакцыяй Інбелкульту распачата выданьне сэрыі „Матар'ялаў па беларускай бібліографіі“ ў сыстэматычных разрэзах, між тым як Бібліотэка мае выдаваць хронолёгічны летапіс беларускага друку і кніжнай продукцыі Беларусі.

Гэтае выданьне зьвязана таксама рэтроспэктыўна з органам бягучай беларускай бібліографіі „Летапісам Беларускага Друку“, які рэгулярна выдаецца з 1925 году другім аддзелам Дзяржаўнай Бібліотэкі—Беларускаю Кніжнаю Палатаю пры ёй.

Згодна гэтага пляну Бібліотэка ў першую чаргу мае на падставе матар'ялаў свайго Беларускага Аддзелу апрацаваць наступныя выданьні:

1. Рукапісныя матар'ялы і старадрукі на беларускай мове.

2. Выданьні на сучаснай беларускай мове да 1917 г.

3. Беларускі друк за 1917-1924 год.

Выасабленьне ў хронолёгічным парадку спэцыяльнага выданьня бібліографіі беларускага друку за 1917-24 г. выклікана жаданьнем, па першае—запоўніць недахоп у беларускай дзяржаўнай бібліографіі, якая з 1925 году вядзецца „Летапісам“ кніжнай палаты, а па другое—тым самастойным значэньнем і цікавасьцю, якія яна, на наш погляд, можа мець, як падлік друку за рэволюцыйны кругабег. На гэтым друку так ці інакш адбіўся рэволюцыйны рух і напружаная барацьба за існаваньне Беларускае Савецкае Социялістычнае Рэспублікі.

Гэты друк, а асабліва друк першага кругабегу рэволюцыі да скančэньня грамадзянскай вайны, яшчэ ў малай меры падлічаны па ўсім Саюзу ССР. Тым менш гэта магло быць зроблена па БССР, перажыўшай у гэты час пэрыоды надворнае вайны і окупацыі і да апошняга часу ня меўшай адпаведных органаў бібліографічнай рэгістрацыі.

Між тым ужо рэволюцыя 1905 году пасунула наперад разьвіцьцё беларускага друку, але толькі з часу кастрычнікавае рэволюцыі пачынаецца яго організаванае існаваньне, як фактора вялікага значэньня ў агульным дзяржаўным і культурным будаўніцтве БССР.

„Летапіс Беларускага Друку 1917-1924 г.г.“ разьлічаны на 3 выпускі:

1. Асобныя выданьні на беларускай мове.

2. Пэрыодычныя выданьні таксама на беларускай мове.

3. Выданьні на расійскай, яўрэйскай і польскай мовах, якія вышлі на тэрыторыі БССР з 1917 г. да 1924 году.

Такім парадкам, як вышэй ужо адзначана, матар'ял бярэцца намі з аднаго боку ў маштабе нацыянальнай бібліографіі, г. зн. таго, што надрукавана на беларускай мове, з другога боку ў маштабе дзяржаўнай бібліографіі, г. зн., усяго таго, што вышла на тэрыторыі БССР у яе межах, якія зложыліся к цяперашняму часу.

У аснову каталёграфічных правіл Бібліотэкі і яе выданьняў пакладзены гэтак званыя ангельска-амэрыканскія правілы

(Catalog rules) з некаторымі зьменамі, уведзенымі Міжнародным Бібліографічным Інстытутам у Брусэлі. Сыстэма клясыфікацыі — дэцымальная, таксама ў варыянце Бібліографічнага Інстытуту.

За вельмі малымі выключэньнямі, якія выдзялены ў асобны аддзел, усе выданьні апісаны „de visu“ па матар'ялах Беларускае Дзяржаўнае Бібліотэкі і часткова па іншых зборах.

Уся праца па апісаньню, індэксацыі і рэдагаваньню гэтага выданьня праведзена загадчыкам Беларускага Аддзелу Бібліотэкі Ю. Бібіла.

Дужкі [ ] паказваюць на адсутнасьць прыведзеных вестак на загалоўнай старонцы кнігі. Цыфравыя паказьнікі адзначаюць:][1]—што весткі ўзяты з вокладкі, карэнчыка, або з другога месца кнігі;][2]—што складзены на аснове тэксту;][3]—узяты цалком з іншых крыніц.

Цыфры з правага боку над назвамі зьяўляюцца паказьнікамі [індэксамі] міжнароднае дэцымальнае сыстэмы бібліографічнае клясыфікацыі.

Захоўваецца ўсюды правапіс орыгіналу.

Статыстыка выданьняў на беларускай мове 1917—1926 г.

Год	Лік назоў	З іх у БССР і СССР	З іх за межамі і ў часокупацыі	З іх у Польшчы і Зах. Беларусі
1917	23	—	—	—
1918	65	14	51	—
1919	36	5	31	—
1920	54	4	50	—
1921	71	18	53	—
1922	57	26	31	—
1923	59	28	31	—
1924	92	61	31	25 *)
1925	200	175	25	15
1926	298	275	23	14
Год выд. ня высьветлены	2	—	2	—
Усяго	957	606	328	

*) *Увага:* Лічбы кніг выданых у Польшчы ў 1924 і 1925 г. дапоўнены і прыведзены згодна польскай статыстыкі (гл. „Bibliographie de la France". 1927 № 4). Лічбы за 1926 г. для замежных выданьняў не зьяўляюцца канчатковымі і магчыма, што некалькі назоў яшчэ ня выяўлена.

1917 год.

1. **Баршчэўскі, Я.** 891.72—3
1917.—Начэпнасьць. З *Я. Баршчэўскага* перакл. і выдаў *Янка Станкевіч*.—Вільня, друк. „Гоман". 16.⁰ 22 стар. (Беларускія легенды. Кніжка першая).

2. **Баршчэўскі, Я.** 891.72—3
1917.—Чорнакніжнік і зьмея, што вылупілася с пятушынага яйца. З *Я. Баршчэўскага* выдаў *Янка Станкевіч*.—Вільня, друкарня „Гоман". 16.⁰ 30 стар. (Беларускія легенды. Кніжка другая).

3. [. . . 363.2 (=91.72) (47.31М)
1917.—Белоруская народная громада в Москве. Политическая платформа и устав.—Москва, тип. А. И. Яроцкаго. 8⁰.8 стр.
[Тэкст на беларускай і расійскай мовах].

4. [. . . 363.2 (47.64)
1917.—Возваніе и уставы Могілевскаго Белорускаго Комітета.—Могилев губ., изд. Могилевскаго Белорусскаго Комітета, тип. Клазэ и Кагана. 16⁰.8 стар. 10 коп.
[На стар. 6—8 „уставы Могілев. Белорусскаго Комитета"].

5. **Гушча, Тарас.** 891.72—2 (08)
1917.—Сцэнічныя творы.—Мінск, выд. „Вольнае Беларусі", друк. Н. М. Нахумова (старшага). 16⁰. 32 стар. Ц. 50 к.
Зьмест: 1. Антось Лата. Сцэнічны твор на 2 акты. 2. На дарозе жыцьця.

6. [. . . 891.72—93 (082)
1917.[1918][1]—Дзіцячая чытанка.—Мінск, выд. „Вольнае Беларусі", друк. Н. М. Нахумова (старэйшага). 8⁰. 32 стар. 50 к.

7. **Лёсік, Я.** 323.1 (47.6)
1917.—Аўтаномія Беларусі.—Менск, выд. „Вольнае Беларусі", друк. Н. М. Нахумава. 16⁰. 16 стар.

8. [. . . 891.72 (082).
1917.—Літэратурны зборнік „Вольнае Беларусі". Сшытак першы.—Мінск, выд. „Вольнае Беларусі", друк. Н. М. Нахумава. 8⁰. 70+[2] стар. 45 к.
Зьмест: *Вясёлка:* Чужая. *Якуб Колас*: Поле. На рэчцы. *Тарас Гушча*: Казкі жыцьця: Даль. *Зоська Верас*: У лесі. *З. Бядуля*: Віленскіе успаміны. Залезаны воўк. *I. А. Сербов*: Старасьвецкія лягенды. Рак. Мядзьведзь. *Міхась Мяцёлка*: Гаратаю. *Ясакар*: Русалка. *Якуб Колас*: Перад бураю. *Тарас Гушча*: Казкі жыцьця: Што лепей? Камень. *Галубок*: Званы. *Язэп Лёсік*: Апавяданьне без назвы. Яўхім-Плашка.

Зоська Верас: Толькі сон. Нёмну. *А. З.*: Ніколі. *Язэп Ліпэт*: Як па-
пала кветка Рожы ў сьвет. *А. Зязюля*: Слова праўды аб мове і долі
беларуса.
[. . .

9. **Міцкевіч, М. і Лёсік, Я.** 891.72—3
1917.—Як Мікіта бараніў сваіх. [Апавяданьне][3].—Менск, выд.
„Вольнае Беларусі, друк. Я. Грынблата. 8⁰. 8 стар. 5 к.
[. . . 341.231 (47.6)]:341.1

10. [1917][2] —Мэморыя прадстаўнікоў Беларусі на III-ей Кон-
фэрэнцыі народаў [Падаў і на беларускую мову пераклаў
Бр. Эпімах-Шыпілло][1].—Менск, выд. „Вольнае Беларусі",
друк. Н. М. Нахумава. 16⁰ 8 стар.

11. [. . . 329.1 (47.6) (063)
[1917][2] —Пратакол III зьезду Беларускай Соцыялістыч-
най Грамады.—Минск, тип. Инвалидов. 16⁰. 4 стар.

12. **[Стары Пiлiп].** 321.8
[1917] [3] — Фэдэратыўная Дэмократычная Рэспубліка. —
S. l. 16⁰. 4 стар.

13. [. . . 342.8 (47)
1917.—Статут аб выбарах у Установчы Збор. (Пастанова
часовага Ураду аб зацьвярджэньні раздзелу I статуту аб
выбарах у Установчы Збор). Ператлумачыў з даручэньня
Ўсерасійскай па справам аб выбарах у Установчы Збор
камісіі *Зьмітро Жылуновіч*. Зацьвярдзіў сябрук Асобай
Парады ля загатоўкі праэкту Статуту аб выбарах у Уста-
ноўчы Збор *Язэп Варонка*.—Петраград, „Супольная друк."
8⁰. 16 стар. 15 кап. (Усерасійская па справам аб вы-
барах у Установчы Збор Камісія).

14. [. . . 891.72—1
1917.—Тарас на Парнасі.—Мінск, выд. „Вольнае Белару-
сі", друк. Я. Грынблята. 16⁰. 16 стар. 35 к.
[Без назоўнай старонкі].

15. [. . . 329.1 (47.6)
1917.—Чаго хоча Беларуская Соцыялістычная Грамада.
Праэкт праграмы.—Мінск, выд. Мінскай організацыі Бел.
Соц. Грамады, друк. Я. А. Грынблята. 8⁰. 8 стар.

16. **Gorzelniaski, Wincenty.** M 783.2
1917.—Kaścielnyja pieśni. Sabraŭ W i n c e n t y G o r z e l n i a-
s k i, dyrygent katedralnaho choru, wuczyciel spiewaŭ u ka-
talickaj Akademii i Seminaryi u Pietrahradzi.—Pietrahrad,
wyd. L. Chwiećko i sp-ka. 16⁰. 30 star. Z notami.

17. **Gorzelniaski, Wincenty.** M 783.2
1917.—O moj Boże, wieru tabie... Kaścielnaja biełaruskaja pieś-
nia.—Pietrahrad. 16⁰. 4 star. [Tekst i noty].

18. **Ziaziula, A.** 323.1 (47.6) (0:8)
1917.—Słova praŭdy ab mowie i doli Biełarusa. (Paświačaju bie-
łaruskaj moładzi). [Wieršam][3]—Pietrahrad. 16⁰. 15 star.

19. **Łuckiewič, A.** 323.1:338] (47.6)
[1917][2]—Ekonomičnaja ewolucja i biełaruski ruch. (Referat čytany u Biełaruskim klubie 28/X. 1917). Adbitka z №№ 89 i 90 «Homana».—[Wilnia][3]. 8°. 16 star.

20. **Łuckiewič, Ant.** 491.72—1 (075)
1917.—Jak prawilna pisać pa biełarusku. Ułažyú A n t. Ł u c k i e w i č. Čaść I.— Wilnia, druk. biełaruskaj časopisi «Homan» 8°. 16 star.

21. **Tönnies, Alfons.** 635.5 (023)
1917.—Praktyčnyje rady ab razwiedzieńni i kuraúnictwe z ukazańniem užytku niekatorych harodnin. Pa zahadu karaleùskaha uradu u Königsbergu ułažyú školny inspektar u Guttstadt.—Wilnia, druk. biełaruskaj časopisi «Homan». 8°. 20 star.

22. **[Šafnagiel, Kazimir]**[1] 323.1 (47.6)
[1917][3]—Da naszaj krajowaj intelihencii (adkrytaje pismo). [Adbitka z «Homana» №№ 86 i 87]—[Wilnia][3]. 16°. 8 star.

23. **Šuster, J.**, ks 22.
1917.—Karotkaja historyja świataja. Napisaú ks. I. *Šuster*. Pierakład *X*. Wydańnie druhoe (pieredrukowano s 1-ho wydannia, dapuščenaho duchoúnaj cenzuraj).—Wilnia, druk «Znič.» 8°. 66 star. 40 fen. (20kap.)

1918 год.

I. Выданьні якія вышлі на тэрыторыі БССР і СССР.

24\. **Арскі.** 323.2 : 9(47).
1918.—Напрамак расейскае равалюцыі. Пераклад *Неманскага.*—Масква, выд. Белар. Нацыянальнага Камісарыяту. 5.000 экз.

25\. **Гарэцкія, М. і Г.,** браты. 491.71—3=91.72.
1918.—Руска-Беларускі Слоўнік.—Смаленск, выдаў *М. Гарэцкі,* друк. Атдзела Народнае Асьветы. 16°. 108+[4].

26\. **Дыкштэйн.** 33.
1918.—Хто чым жыве. Перавярнуў з расейскага *Зьмітро Капылянін.*—Масква, выд-ня Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту. 16°. 36 стар. [5.000 экз.].

27\. [... 891.72 (082).
1918.—Зажынкі. Першы збор твораў беларускіх песьняроў і пісьменнікаў вышаўшых з сям'і працоўнага народу.—Масква, выдане Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту. 8°. 146 стар. 6 р. 50 кап.

Зьмест: 1. Хвалі жыцьця. Драма у 3 дзеях і 21 зьяве *Цішкі Гартнаго.* 2. Да сонца. Верш *Ф. Чэрнышэвіча.* 3. Храст на свабоду. Верш *Цёткі.* 4. З песьняў аб няволі. Мая вера. У вечным боры. Паўлюк. Вершы *Янкі Купалы.* 8. У глушы. Верш *Я. Макарэвіча.* 9. Ворагам. Верш *Якуба Коласа.* 10. Беларуская марсельеза. (Народны твор). 11. Помста. Верш (С часу панскаго прыгону) *X.* 12. Трохлінейка-магазынка. Верш *Алеся Гаруна.* 13. Багаты вы. Верш *А. Сумнаго.* 14. „Чырванюткая кроў, чалавечая кроў". З песьняў няволі. Вершы *Алеся Гаруна.* 16. Распусьніца. Сказ *Цішкі Гартнаго* 17. Стары канакрад (З турэмнаго жыцьця). Апавяданьне *Якуба Коласа.* 18. Мудрагель. Сказ *Цішкі Гартнаго.* 19. Параска-Парканіха. Апавяданьне *Міхалкі-Галкі.* 20 Поэта і маці. (Паэмка) *Цішкі Гартнаго.* 21. Родны край. (Фрагмэнто) *Фабіяна Шантыра.* 22. Сьвяты Божа! Апавяданьне *Фабіяна Шантыра.* 23. З няволі. Апавяданьне *Галубка.* 24. З недалёкай прошласьці. (Мужык. Расейская Канстытуцыя). Вершы *Якуба Коласа.* 25. Перад судом. Верш *Якуба Коласа.* 26. Чортава зельля. Апавяданьне *Міхалкі-Галкі.* 27. Адвячоркам. Атыдзі. Вершы *Цішкі Гартнаго.* 28. Гудок. Думка. Вершы *Гудка.* 29. Хочацца жыць. Восяньню. Вершы *Цішкі Гартнаго.* 31. Ноччу. Апавяданьне *Цішкі Гартнаго.* 32. Гаратаю. Верш *Міхася Мяцёлкі.* 33. „Брацьця, к агульнаму шчасьцю"... Верш *А. Гаруна.* 34. Успаміны аб 1905 г. *С. Раіча.* 35. Патрэбы Беларусі—*Е. Канчара.* (Пералажыў *Неманскі*). 36. К культурна-прасьветным задачам Беларусі. *Я. Петровіча.* 37. Беларуская літэратура. (Нарысы і агляды). Лекцыя, чытанная у Беларуску(!)м Народнум Унівя(!)рсытэту ў Маскве—*Зьмітро Жылуновіча.* 38. Нацыянальныя задачы Беларусі—*Неманскаго.*

28. [... 342(47)„1918“
1918—Канстытуцыя (Асноўны закон) Расейскае Сацыялістычнае Федэратыўнае Радавае Распублікі.—Москва, 3-я Госуд. тип. 16⁰. 30 стар. (Расейская Сацыялістычная Федэратыўная Радавая Распубліка).
29. [... 342(47)„1918“
[1918]—Канстытуцыя (асноўны закон) Расейскае Сацыялісткае Фэдэрацкае Савецкае Рэспублікі. Пастанова 5-га Усерасейскага З'езду Саветаў, прынятая па пасяджэньні 10 ліпеня 1918 г.—[Масква], 5-ая Совет. тип. 8⁰. 16 стар. 5.000 экз.
30. **Карпинский, В. А.** 342(47)
1918.—Что такое Советская власть и как она строится?—Што гэта за Радавая уласьць і як яна будуяцца? Издание 2-е, исправленное и дополненное. З расейскае мовы пралажыў *Д. Чарнушэвіч*.—Масква, выдавецтва Усерасейскага Цэнтроваго Спаўніцяльнаго Камітэту Радаў П. С. С. і К. Дапутатаў. 8⁰. 32 стар. (РСФСР).
31. **Кій.** 333.5(47).
1918.—Зямельная пытаньня. Пераклад з расейскаго *Ул. Шэліі*.—Масква, выд-ва Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту, тип. Губ. Земства С. Р. и К. Д. 16⁰. 16 ст. 40 кап. [5.000 экз.][3].
32. **Кій.** 321.8
1918.—Радавая распубліка. С перадмовамі *А. В. Луначарскаго*. Другое выд-ня.—Масква, выд-ва Беларускаго Нацыянаго Камісарыяту. 16⁰. 22+[2] стар. 40 кап. [5.000 экз.][3]. (Навукова-сацыалістычная бібліатэка пад агульнаю радакцыяй *А. В. Луначарскаго*. № 9).
33. **Кій.** 335.5—4.
1918.—Што такоя сацыялізм. Пераклад *Неманскаго*.—Масква, выд. Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту, тип. Моск. Т-ва Изд-ва и Печати „Печатное Слово“. 8⁰. 36 стар. [5.000 экз.][3].
34. **Лібкнехт, Васіль.** 331.
1918.—Павукі і Мухі. Пераклад *Л. Жорсткаго*. 2 выд-ня.—Масква, выд-ня Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту. 16⁰. 8 стар. [5.000 экз.][3].
35. **Палуботак.** 331.81.
1918.—8 гадзін працы. Пераклад *Ч. Р—ча*.—Масква, выд-ва Беларуск. Нацыянальнаго Камісарыяту, тип. Московскаго Совета Рабочих Депутатов. 8⁰. 8 стар. [5.000 экз.][3].

II. Выданьні, якія вышлі па-за межамі БССР і ў час окупацыі.

36. **А. У.** 31+9] (47.6).
1918.—Усходняя Беларусь. Статыстычные і гістарычные матэрыялы.—Менск, выд-не Народнага Сэкрэтарства Між-

народных Спраў, друк. Я. А. Грынблята. 8°. 14 стар. 40 к.

37. [... 329 (47.6).
1918.—Беларуская народная партыя. Праграма.—Вільня, друк. „Віленск. Выдавецтва“. 16°. 8 стар.

38. **Бядуля, З.** 323.1 (=924) (47.6).
1918.—Жыды на Беларусі. Бытавыя штрыхі.—Менск, друк. Я. А. Грынблята. 16°. 32 стар.

39. **Гарун, Алесь.** 891.72—1 (08).
1918.—Матчын дар. Думы і песьні. 1907-1914 г.г.—Менск, выдана коштам Народнага Сэкрэтарыяту Беларусі, друк. Я. Грынблята. 8°. 126+[2]. стар. 5000 экз.

40. [... 398. (47.6).
1918.—Жніво і дажынкі. Беларускія народныя песьні. З „Белар. Зборн.“ *Е. Романова* выбраў і ўлажыў да друку *П. Станіч.*—Вільня, выд. Беларускага Камітэту, друк. М. Кухты. 16°. 32 стар.

41 [... 891.72—2(082)
1918.—Зборнік сцэнічных твораў. Сшытак першы. Камэдыі і вадэвілі.—Менск, выдана коштам Дырэкцыі Беларускага Тэатру, друк. Я. Грынблята. 8°.150+[2] стар. 4 руб. 500 экз.

Зьмест: 1. Паулінка—*Я. Купалы.* 2. Манька—*Ф. Алехновіча* 3. Залеты—*В. Д.—Марцінкевіча.* 4. Пашыліся ў дурні—*Крапіўніцкага.*

42. [... 891.72—2(082)
1918.—Зборнік сцэнічных твораў. Сшытак другі. [Том першы. Сшытак II][1]. Вадэвілі.—Менск, выд-не „Вольнае Беларусі“, коштам Дырэкцыі Беларускага Тэатру, друк. Я. Грынблата. 8°. 114 стар. 4 руб. 3.000 экз.

Зьмест: 1. Модны шляхцюк—*К. Каганца.* 2. Міхалка. З польскага на беларускі лад перарабілі—*Долецкія.* 3. Як яны жаніліся—*А. Валодзькі* 4. Па рэвізіі—*М. Крапіўніцкага.* 5. Чорт і баба—*Ф. Алехновіча.* 6. Мядзьведзь—*А. Чэхова.* 7. Сватаньне—*Чэхова.*

43. **[Земкевіч, Ромуальд][1].** 338:664.1] (47.6)
[1918].—Цукраварні на Беларусі. (Страніца з гісторыі прамысловасьці на Беларусі).—S. l. 16°. 8 стар.

44. **Іппэль, д-р.** 7(064) (083.8)
[1918].[3]—Павадыр па Менскай краёвай выстаўцы. Старасьвеччына. Мастацтво. Апрацаваў унт.-аф. д-р *Іппель.*—Менск, друк. і выд-не Газэты 10-ай Арміі. 8°. 48 стар.

45. [... 912(47.6)
1918.—Карта Беларускай Народнай рэспублікі.—Менск, выд-не Беларускага Культурна-прасьветнага Т-ва „Бацькаўшчына“. [Паштовая пісулька].

46. **Кашин, В. И.** М. 784.4.
S.a—„Белорусские мотивы“. Для смешаннаго хора. Гармонизация *В. И. Кашина.* Выпуск I.—Бобруйск, изд. Ф. Ф. Старожукова, типо-лит. С. М. Сохора. 8°. 16 стар.

47. **Колас, Якуб.** 891.72—1.
1918.—Сымон Музыка. Поэма у VI-і часьцях. [Казка жыцьця. Сшытак першы][1]. Часьць I, II і III.—Менск, выд-ве „Вольнае Беларусі“, друк. Я. А. Грынблята. 16⁰. 160 стар. 1 руб. 50 кап.

48. [... 382(47.6:47.7).
[1918][3].—Наказ беларускай палаты па тавараабмену на тэррыторыі Украіны.—Кіев, тип. И. И. Чоколова. 16⁰. 8 стар.

49. **Пётра з Арлянят.** 323.1 (47.6).
1918—Што было і што павінно быць (Адбітка з „Гомана“).—Вільня, друк. М. Кухты. 16⁰. 24 стар.

50. **Рагоўскі, Л. М.** M. 784.4
[1918.][1]—Беларускі песеннік з нотамі для народных і школьных хораў. Злажыў *Л. М. Рагоўскі.*—Bielaruski piesiennik z notami dla narodnych i školnych choraŭ. Złažyŭ *L. M. Rahoŭski.* [Wydańnie druhoje][1].—Wilnia, wyd-wa W. Lastoŭskaho, druk „Znič“. 8⁰. 16 ст. (Bielaruskaja knižnia № 6).

51. **Раманов, Базыль.** Сьвяшчэннік. 24
1918.—Першыя малітвы і пазнанне хрысьціянскай праваслаўнай веры. Пераклад з расійскаго. (Перадрук з выд-ня *В. Ластоўскаго.* Вільня, 1918 г.). Выд-не 2-ое, папраўленае.—Менск, выдана коштам „Т-ва Беларускай Культуры“, друк. Я. Грынблята. 16⁰. 32 стар.

52. **Смоліч, Александра.** 491.72—81.
1918.—Зорка. Беларуская граматка. Злажыла *Александра Смоліч.*—Вільня, выд-тво В. Ластоўскаго, друк. М. Кухты. 8⁰. 43 стар.

53. **Тарашкевіч, Б.** 491.72—5.
1918.—Беларуская граматыка для школ. Напісаў кандыдат філёлёгіі Петрагр. Унівэр. *Б. Тарашкевіч.*—Вільня, выд-не „Беларускага Камітэту“, друк. М. Кухты. 8⁰. 76 стар.

54. [... 363 (=91.72)(47.43).
[1918][3].—Устаў Аддзела Беларускаго Культурна-Прасьветнаго Т-ва „Бацькаўшчына“. Уставъ Отделенія Белорусскаго Культурно-Просветительнаго О-ва „Отечество“.—Ковна, тип. А. Бака и Манкесъ. 8⁰. 11+11 стар. Кошт 1 р. [Тэкст на беларускай і расійскай мовах].

55. **Чэльцов, Грыгоры. Протоіерэй.** 24(075)
1918.—Аб'ясьненьне сымвола веры, малітваў і запаведзяў. Для народных школ і першае клясы местовых школ. Напісаў Протоіерэй *Грыгоры Чэльцов.* Адобрэно Сьвяцейшым Сынодам і Вучоным Камітэтам міністэрства асьветы. Пераклад зроблены пад рэдакцыей і адобрэны Протоіерэем *Міхаілам Голенкевічам,* членам Літоўскае Духоўнае Консісторыі, настаяцелем Віленск. Кафедральнага Собору.—Вільня, выд-не Праваслаўнага Камітэту ў Вільні, друк. Кухты. 8⁰. 80 стар.

56. **Шантыр, Ф.** 323.1(47.6)
1918.—Патрэбнасьць нацыянальнаго жыцьця для беларусаў і самаадзначэньня народу.—Слуцк, друк. З. Барнака. 8⁰. [2]+22 стар.

57. [... 323.1(47.6) (082)
1918.—Што трэба ведаць кожнаму беларусу. Зборнік артыкулаў розных аўтараў: *М. Міцкевіча, Я. Лёсіка, В. Ластоўскага, М. Богдановіча, Пётры з Арлянят* і інш.—Менск, выд-не „Вольнае Беларусі“, друк. А. Я. Грынблята. 16⁰. 64 стар. 1 марка.

58. **Ядвігін Ш.** 891.72—3(08)
1918.—Бярозка. Чалавек. Хлеб. Баба. Заморскі зьвер. Пазыка. З маленькім білецікам. Вучоны бык. Што сказаў певень. Падласенькі. Рабы. Дачэсныя. [Апавяданьні][3]. Выд-не другое.—Менск, выд-не „Вольнае Беларусі“, друк. Грынблята. 8⁰. 40 стар. 75 кап.

59. **abicht, rudolf i stankewič, ianka.** 491.72—1.
1918.—prosty sposab stacca ü karotkim čase hramatnym, napisali pr. dr. *rudolf abicht* u brèslawi i *ianka stankewič* u wilni. drukam wydaü dr. *feliks pribač.*—breslau. buchhandlung priebatsch [nadrukawana ü drukarni dla čužych iazykou maksa smerzowa u kirchhaine u paudńowai luzacyii]. 16⁰. 16 star.

60. [... 059 „1918“
S. a.—Biełaruski kalendar na 1918 hod.—Wilnia, druk. „Znič“. 8⁰. 40 star. 40 fen.

61. **Buračok, Maciej (F. Bahuševič).** 891.72—1(08)
1918.—Dudka Biełaruskaja. [Wieršy]. Wydańne piataje.—Wilnia, wydawiectwo W. Łastoŭskaho, druk. „Znič“. 8⁰. 56 star. (=Biełaruskaja knižnia № 3).

62. **Bylina, Janka.** 891.72—1(08)
1918.—„Na pryzbie“. [Wieršy].—Wilnia, Wyd. W. Łastoŭskaha, druk. M. Kuchty. 8⁰. 48 star. (=Biełaruskaja knižnia № 1)[1].

63. **Ciotka.** 891.72—1 (08)
1918.—Skrypka Biełaruskaja. [Zbornik wieršaŭ].[3]—Wilnia, wyd. W. Łastoŭskaha, druk. „Znič“. 16⁰. 16 star. (=Biełaruskaja knižnia № 5). [Без тытульнай старонкі].

64. **Hrynieŭski, W.** 63.69
1918.—Ab trusoch. Napisaŭ *W. Hrynieŭski.* (Adbitka z „Homana“).—Wilnia, wyd. Biełaruskaha Kamitetu, druk. M. Kuchty. 16⁰. 16 star.

65. [... 398 (47.6)
1918.—Zahadki. Sabraŭ i wydaŭ *W. Łastoŭski.*—Wilnia, druk. M. Kuchty. 16⁰ 24 star.

66. **Łastoŭski, W.** 891.72—82
1918.—Wypisy z biełaruskaj literatury. Časć I. Złažyŭ i wydaŭ *W. Łastoŭski.*—Wilnia, druk. „Homan“. 8⁰. 80 star.

67. **Łastoùski, W.** 491.72—86
1918.—Niezabudka. Pieršaja paśla lemantara čytanka. Złažyŭ i wydaŭ *W. Łastoŭski.*—Wilnia, druk. „Homan". 8⁰. 64 star.

68. **Łastoùski, W.** 491.72—86.
1818.—Siejbit. Druhaja, paśla lemantara čytanka dla pačatkowych škoł. Złažyŭ i wydaŭ *W. Łastoŭski,*—Wilnia, druk. M. Kuchty. 8⁰. 96 star.

69. **Łastoùski, W.** 398 (47.6)
1918.—Prypieuki. (Pieśni-piesień). Sabraŭ i wydaŭ *W. Łastoŭski,*—Wilnia, druk. „Znič". 16⁰. 32 star. (Biełaruskaja kniżnia № 4). [Без тытульнай старонкі].

70. **Łuckiewič, A. i Stankiewič, J.** 491.72—1
1918.—Biełaruski prawapis.—Wilnia, wyd. Biełaruskaha Kamitetu, druk. M. Kuchty. 16⁰. 32 star. [„Akańnie" u prawapisie prawiedzieno A. Łuckiewičem pawodłuh ustanoŭlenaha im prawiła"][1].

71. **Nowina, Anton.** 891.72.09
1918.—Našy pieśniary. Literaturna-socyalnyje narysy.—Wilnia, druk. „Znič". 8⁰. 84 star.

72. **Olechnowič, Francišk.** 891.72—2
1918.—Bazylišk. Kazka u 3 aktach (Adbitka z „Homana"),—Wilnia, druk. M. Kuchty. 16⁰. 32 star.

73. **Olechnowič, Francišk.** 891.72—2
1918.—Butrym Niamira (Kamiennaja truna) pjesa u 2 aktach s proloham. Pawodle legendy *W. Łastoŭskaha* „Kamiennaja Truna".—Wilnia, druk. „Homan". 16⁰. 30 star.

74. **Olechnowič, Francišk.** 891.72—2
1918.—Na Antokali, pjesa u 3 aktach sa śpiewami i tancami. (Adbitka z „Homana").—Wilnia, druk. M. Kuchty. 8⁰. [4]+128 star.

75. **Pačobka, B.** 491.72—5
1918.—Hramatyka biełaruskaj mowy. Apracawaŭ *B. Pačobka,* wučyciel Biełaruskaj mowy u Świsłockaj biełaruskaj wučycielskaj seminaryi, redaktar časopisi „Biełarus".—Wilnia, druk. „Homan". 8⁰. 38 star.

76. **Piotra z Arleniat.** 323.1 (47.6)
1918.—Što było i što pawinno być. (Adbitka z „Homana"). Wydańnie druhoje biełaruskaje nacyanalna-demakratyčnaje partyi.—Wilnia, druk. M. Kuchty. 8⁰. 30 star.

77. **Romanow, Wasilij.** Swiaščennik. 24 (075)
1918.—Pieršyje malitwy i paznańnie chryścijanskiaj prawasłaŭnaj wiery. Pierakład z rasiejskaho.—Wilnia, wyd. W. Łastoŭskaha druk. M. Kuchty. 16⁰. 32 star.

78. **Reûka, Symon s pad Barysawa (F. Bahuševič).** 891.72—1 (08)
1918.—Smyk Biełaruski. [Wieršy][3]. Wydawiectwa *W. Łastoŭskaha.* Wydańnie IV.—Wilnia, druk. „Znič". 8⁰. 30 star. (Biełaruskaja kniżnia № 2).

79. **Stankiewič, Janka.** 491.72—8
1918.—Nowy lementar dla biełaruskich dzietak. Układ i wydańnie *Janki Stankiewiča.*—Wilnia, druk. „Homan". 8⁰ 32. star.

80. **Stankiewič, Janka.** 491.72—81
1918.—Nowy lementar dla biełaruskich dzietak. Ułažyŭ *Janka Stankiewič.* Wydańnie druhoje.—Wilnia, wyd. Biełaruskaha Centralnaha Sajuzu N. H. O., druk. Kuchty. 8⁰. 32 star. 60 fen.

81. [... 323.1 (47.6) (082)
1918.—Što treba wiedać koždamu Biełarusu?—Wilnia, wydawiectwo W. Łastoŭskaha, druk. „Znič". 16⁰. 22 st.

82. **Taraškiewič, B.** 491.72—5
1918.—Biełaruskaja hramatyka dla škoł. Napisaŭ kandydat filolohii Pietrahr. Uniwer. *B. Taraškiewič,*—Wilnia, wyd-nie „Biełaruskaha Kamitetu", druk. M. Kuchty. 8⁰, 112 star.

1919 год.

I. Выданьні якія вышлі на тэрыторыі БССР і СССР.

83. **Алехновіч, Францішк.** 891.72—2
1919.—Страхі жыцьця. Драма ў 3 актах.—Вільня, выд-ва Народнага Камісарыяту Асьветы № 19. 16⁰. 53 стар.

84. **Алехновіч, Францішк.** 891.72—2
1919.—Калісь. Сцэнічны абразок у 2-х актах.—Вільня, выд-ва Менскага Камісарыяту Асьветы, друк. „Прамень“. 16⁰. 32 стар. 75 кап.

85. **Галубок, Уладыслаў.** 891.72—2
1919.—Апошняе спатканьне. Драма у 4 актах *Уладыслава Галубка.*—Вільня, выд-ва Менскага Народнага Камісарыяту Асьветы, друк. „Прамень“. 16⁰. 44 стар.

86. **Купала, Янка** 891.72-2
1919.—Раскіданае гняздо. Драма у 5-цёх актах.—Вільня, выд-ва Менскага Камісарыяту Асьветы, друк. „Прамень“. 8⁰. 74 стар.

87. **Лёсік, Я.** 491.72—86
1919.—Наша крыніца. Другое чытаньне для пачатковых беларускіх школ. (З рысункамі). Злажыў *Я. Лёсік.*—Менск, выд-не Камісарыяту Асьветы Літвы і Беларусі, друк. Кам. Асьветы. 8⁰. 102 стар.

II. Выданьні якія вышлі па-за межамі БССР і ў час окупацыі.

88. **Алехновіч, Францішк.** 891.72—2
1919.—На вёсцы. Ідыльлічны абразок у 2-х актах.—Вільня, друк. „Віленскага Выдавецтва“. 8⁰. 16 стар.

89. [... 329(47.6)
1919.—Беларуская народная партыя (сялянская). Праграма.—Вільня, друк. „Віленскага Выдавецтва“. 8⁰. 8 стар. [На сіняй паперы].

90. [... 398(47.6)
1919.—Беларускія прыпеўкі. Уклаў да друку *П. Станіч.*—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. М. Кухты. 16⁰. 16 стар. [Без тытульнай старонкі].

91. **Гарэцкая, Л.** 491.72—86
1919.—Родны край. Першая пасьля лемантара кніжка да чытаньня. Уклала *Л. Гарэцкая,* вучыцелька Віленскае

I-ае Беларускае Гімназіі. Выд-не II-ое.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. „Віленскага Выдавецтва“. 8⁰. 90+IV стар.

92. **Гарэцкі, Максім.** 891.72—2.
1919.—Антон. (Абразы жыцьця).—Вільня, друк. „Швітуріс“. 16⁰. 130 стар.

93. **Гарэцкі, Максім.** 891.72—3
1919.—Дзьве душы. Повесьць.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва, друк. „Віленскага Выдавецтва“. 16⁰. 192 стар. 10 марак.

94. **Гарэцкі, Максім.** 491.72—3=91.71.
1919.—Невялічкі Беларуска-маскоўскі слоўнік. Рэдакцыя *Янкі Станкеўчыка*.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва „Крыніца“, друк. „Віленскага Выдавецтва“. 8⁰. 262+[2] ст.

95. **Доўнар-Запольскі, М. В.** прафэсар. 341.231 (47.6).
1919.—Асновы Дзяржаўнасьці Беларусі.—Городно, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў. 8⁰. 16 стар.

96. **Доўнар-Запольскі, М. В.** прафэсар. 341.231 (47.6).
1919.—Асновы Дзяржаўнасьці Беларусі. Выд-не другое.—Вільня, выд-не „Беларускага Выдавецкага Таварыства“, друк. „Прамень“. 8⁰. 14 стар. 1 рубель.

97. [... 891.72 (082).
1919.—Дыямэнты Беларускага прыгожага пісьменства № 1. Зборнік абраных твораў *В. Дунін-Марцінкевіча, Мацея Бурачка, Ядвігіна Ш., Я. Коласа, Я. Купалы, С. Полуяна, М. Багдановіча, З. Бядулі, А. Гаруна*.—Кіеў, Беларускае Выдавецтва „Зорка“, друк. „Работнік“. 8⁰. 84+[4] ст. 5 р. 50 к.

98. **Засецкі, М.** 354 (=91.72) (47.66).
1919.—Міністэрства Беларускіх Спраў за 10 месяцаў істнаваньня. I/XII—1918.—I/X—1919. Кароткі нарыс.—Коўна, „Выдавецтва імя Ф. Скарыны“, друк. А. Бака і Х. Манкес. 8⁰. 20 стар. [Без назоўнай старонкі].

99. [... 082.
[1919][1]—З роднага краю. Памятка беларусам палонным.—Берлин, тип. В. Гартмана. 4⁰. 12 стар.

Зьмест: *М. Богдановіч*: ⁂ „Халоднай ноччу я ў шырокім, цёмным полі“...[Верш]—Браты палонныя! [Артыкул].—*Цётка*: Вера Беларуса [Верш].—Мэморыял Беларускага Ураду пану старшыні міравой конфэрэнцыі ў Парыжы.—*Колас Я.*: Родныя абразы [Верш]—*Купала Я.*: Устань ты, старонка! [Верш]—Сколькі нас ёсьць. [Падрахунак ліку беларусаў]. —*Купала Я.*: А хто там ідзе? [Верш] —*Незалежнік.*: Беларусь і Польшча—*Колас Я.*: У няволі [Верш]—*А. Ж.*: Нацыянальная праца у лагеры для палонных. (З лісту, дастаўленага у рэдкцыю)—*Колас Я.*: Не бядуй!.. [Верш]—*Багдановіч.*: Ноч [Верш]—Беларускае жыцьцё—*Колас Я.*: Гусі [Верш].

100. **Зніч.** 355 (014).
1919—Вайсковая стылістыка. Напісаў *Зніч* ппар. карц.—Менск, выд-не Бел. Вайсковай Камісіі, друк. Я. Грын-

блята. 16⁰. 37 стар. 1 руб. 50 к. (Вайсковая Бібліотэка: Службовыя падручнікі № 1).

101. **Ігнатоўскі, У.** 9 (47.6).
1919.—Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Лекцыі, чытанныя настаўнікам пачатковых школ Меншчыны.—Менск, друк. Я. Грынблята. 8⁰. 128 стар. (Выдаецца на правох рукапісу групаю студэнтаў Менскага Беларускага Педагагічнага Інстытуту).

102. **Каганец, К.** 891.72—2.
1919.—У іншым шчасьці няшчасьце схавана. (Пасьмяротнае выд-не). [Сцэнічны твор].[3]—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. „Зніч". 16⁰. 12 стар.

103. [... 059 „1919"
S.a.—Каляндар „Заранка" праваслаўны і каталіцкі на 1919 г. Выданьня год першы.—Менск, выд-не Т-ва „Заранка", друк. Я. А. Грынблята. 4⁰. 26 стар. 3 рублі.

104. [... 912(47.6)
1919.—Карта Беларусі. [Гіпсомэтрычная]. Масштаб 1:1.680.000. У цалі 40 верст.—Wilno, lit. p. f. „N. Mac i syn". [Злажыў *А. Смоліч.*]

105. [... 912(47.6)
S.a.—Карта Беларускай народнай Рэспублікі. Масштаб 1:2.000.000. (1 см. на карце=20 км. у натуры).—Берлін, тип. В. Гартмана. [Назва на беларускай і францускай мовах].

106. **Паўловіч, Альбэрт.** 891.72—2
1919.—Васількі. Драма з сучаснага жыцьця ў 5 актах.—Вільня, „Беларускае Выдавецтва Т-ва", друк. „Промень". 16⁰. 58 стар.

107. **Рак, Сымон.** 323.1(47.6)
1919.—Гутарка аб беларускай мове.—Менск, выд-не аўтара. 16⁰. 24 стар.

108. **Смоліч, Александра.** 491.72—81
1919.—Зорка. Беларуская граматка. Злажыла *Александра Смоліч.*—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. „Віленскага Выдавецтва". 8⁰. 42 стар.

109. **Смоліч, Аляксандра.** 491.72—86
1919.—Зорка. Беларуская граматка. Частка II. Выд-не другое.—Вільня, выд-не Цэнтральнае Беларускае Школьнае Рады, друк. „Віленскага Выдавецтва". 8⁰. 78 стар. 6 марак.

110. **Смоліч, Аркадзь.** 91(47.6) (075)
1919.—Географія Беларусі. Рэдакцыя школьнае камісіі Беларускага Навуковага Т-ва.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва „Веда", друк. „Промень". 8⁰. 200+XV стар.

111. [... 334:63(47.6)
[1919][1]—Статут Сельска-Гаспадарскага Таварыства.—Менск, druk. J. Grynblata. 4⁰. 8 стар.

112. **Тарашкевіч, Б.** 491.72—5
1919.—Беларуская граматыка для школ. Выд-не другое.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва, друк. „Віленскага Выдавецтва". 8⁰. 52+[2] стар.

113. **Чарняўская, Л.** 796.1
1919.—Дзяціныя гульні. Сабрала і апрацавала *Л. Чарняўская.*—Вільня, выд-не Беларускага Выдавецкага Т-ва „Крыніца", друк. „Znicz". 8°. 14 стар.+2 ст. з нотамі. [Ноты запісала *М. Кімонт*].

114. **Юрэвіч, Г.** 511.9(075)
1919.—Задачнік для пачатковых школ. Другі і трэці год навукі. Пераклад *В. Л.* [Выд-не другое][1].—Вільня, выд-не Цэнтральн. Беларускае Школьнае Рады, друк. Д. Крэйнэса і Ш. Кавальскага. 8⁰. 76 стар.

115. **Alechnowič, Francišk.** 891.72—2
1919.—Dziadźka Jakub. Dramatyczny abraz u 2 aktach sa śpiewami i tancami.—Wilna, druk. Wilenskaha wyd-wa. 16⁰.38 st. 1 marka.

116. [... 059„1919"
1919.—Biełaruski Kalendar „Swajak" na 1919 hod.—Wilnia, wyd-wo W. Łastoŭskaho, druk. M. Kuchty. 8⁰. 112 star.

117. [... 398.2(47.6)
1919.—Biełaruskija kazki. Knižka pieršaja. Ukłaŭ da druku *J. St[an]ič.*—Wilnia, wyd-wa Biełaruskaha Kamitetu, druk. M. Kuchty. 16⁰, 32 star.

1920 год.

I. Выданьні, якія вышлі на тэрыторыі БССР і СССР.

118. **Мінін, С. К.** 329.14
1920.—Хто такія комуністы? (Пераклад з расейскага).— Вільня, выд-ва Ц.К.К.П.Л. і Б. 16°. 8 стар. (Камуністычная Партыя Літвы і Беларусі).

119. **Радвански, Т.** 9:355](47+43.8) „1919: 1920“
1920.—Праўда аб вайне Польшчы з Савецкай Расеяй. За што ваюе Чырвоная армия. За што ваюе Польшча. Написаў *Т. Радвански.* На беларускую мову перэклаў *Халимон з над Белавежскай Пушчы.*—Москва, лит. изд. отд. Полит. Управл. Рев. Воен. Совета Рэсп. 8°. Стар. 14. 5 руб. (Р. С. Ф. С. Р.).

II. Выданьні, якія вышлі па-за межамі БССР і ў час окупацыі.

120. **А. Ж.** 329 (с.-д.) (47.6)
S.a.—Беларуская соцыяль-дэмократычная партыя, яе мэты і заданьні. Популярны выклад праграмы.—Менск, друк. „Інвалідаў“. 8°. 24 стар.

121. **Аляхновіч, Францішак.** 792(47.6—22)
1920.—Тэатр на вёсцы. Адбітак з „Руні“.—Менск, друк. Я. Грынблята. 16°. 42+[2] стар.

122. **Аляхновіч, Францішак.** 891.72—2
1920.—Цені. Драма ў 3-х актах.—Менск, друк. Інвалідаў. 8°. 48 стар.

123. **Арэхва, Л.** 334:657
1920.—Рахунковасьць для вясковых і іншых невялікіх Спажывецкіх Таварыстваў (коопэрацываў) па упрошчанай амэрыканскай сыстэме. Зложаная па *Егораву, Мельчарскаму, Зелызйму, Шалову* і іншым. Выпуск I. I Мэта і спосаб вядзеньня рахунковасьці спажывецкага таварыства. II Асноўныя паняцьця рахунковасьці. III Учот прыхода і расхода грошай. Апрацаваў *Л. Арэхва.*—Вільня, выд-ва Інструкт. Аддзелу Віленск. Саюзу Коопэратываў № 3, друк. „Друк“. 8°. 36 стар.

124. [... 342(47.66)
1920.—Асновы Часовай Канстытуцыі Літоўскага Гаспа-

дарства.—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў, друк. А. Бака і Х. Манкес. 8⁰. 8 стар.

125. **Багуслаўскі, А.** 333.5(43.8)
1920.—Зямельная раформа у Польшчы. Перавод з польскага.—Мінск, выд-не Стражы Красовай, druk. D-wa Fr. Lit. Biał. 8⁰. 16 стар.

126. [... 059„1920"
1920.—Беларускі Календар на 1920 год „Наша Хата".—Вільня, выд-во Ў. Знамероўскаго, друк. „Віленскаго Выдавецтва". 16⁰. 64 стар. (Год выдавецтва I).

127. [... 059„1921"
1920.—Беларускі Календар на 1921 год. Склаў *Петра Станкевіч*.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва, друк. кооп. т-ва „Друк". 8⁰. XVI+67 стар.

128. **Більдзюкевіч, Леонт.** 375:511
1920.—Праграма сыстэматычнага курсу арытмэтыкі і тэрміналёгія. Апрацаваў *Леонт Більдзюкевіч*, настаўнік Менскай Беларускай Гімназыі, прафэсарскі стыпэндыят Менскага Беларускага Пэдагагічнага Інстытуту.—Менск, друк. Я Грынблята. 16⁰. 16 стар.

129. **Варонко, Я.** 323.1(47.6)„1917:1919"
1920.—Беларускі рух ад 1917 да 1920 году. Кароткі агляд.—Коўна, „Т-ва імя Ф. Скарыны", друк. А. Бака і Х. Манкес. 16⁰. 30 стар.

130. [... 355.2.
S.a.—Восемтыднёвая Праграма Вышкаленьня Рэкрута Пяхоты. [Пераклад з польскага][1].—Лодзь, выд-ва Беларускай Вайсковай Камісіі. друк. З. Шаладаеўскага. 16⁰. 40 ст. (Беларуская Вайсковая Камісія. Рэгулямінава-школьная падкамісія).

131. **Гарун, А.** 891.72—93.
1920.—Жывыя казкі для дзіцячага тэатру. Хлопчык у лесе. Шчасьлівы чырвонец. Дзіўны лапаць.—Менск, выд-не Беларускай Цэнтральнай Школьнай Рады, друк. Інвалідаў. 8⁰. 52 стар.

132. **Гарэцкі, Максім.** 891.72.09.
1920.—Гісторыя Беларускае літэратуры.—Вільня, кошт Ў. Знамяроўскага і Э. Будзькі, друк. кооп. таварыства „Друк". 8⁰. 208 стар.

133. **Грыневіч, А.** M 784.4.
1920. — Народны сьпеўнік на 1-3 галасы. Апрацаваў *А. Грыневіч*.—Вільня, типо-лит. Х. Ласков. 8⁰. 16 стар. [Літаграфія].

134. **Грыневіч, А.** 371.
1920.—Як трымацца эмалку.

Зьмест: 1) Пара слоў аб усесьвеце і чалавеку у ім (стр. 2); 2) Як аднасіцца да бацькоў і старшых (стр. 4); 3) Як трымацца дома і ў гасьцях (стр. 5) 4) Як трымяцца у розных другіх выпадках (ст. 6);

5) Якім быць у школе (стр. 8); 6) Як аднасіцца да чужой уласнасьці (стр. 9); 7) Пра небясьпечные рэчы (стр. 10); 8) Пра чыстату і парадак (стр. 11); 9) Пра здароўе (стр. 11); 10) Пра веру (стр. 13); 11) Заканчэньне (стр. 15).

Вільня, выд-не аўтара, друк. кооп. тав. „Друк“ 16°. 16 стар.

135. **Грыневіч, А.** 784 (075)

1920.—Школьны сьпеўнік. Злажыў *А. Грыневіч*. [Вучыцель сьпеву Менскай Беларускай гімназіі][1]. Музыкальны і літэратурны зьмест сьпеўніка Камісіяй Беларускага Вучыцельскага Хаўруса і прафэсарамі музыкальнай школы *Г. Іваноўскага* ў Менску 3-га лютага 1920 г. разгледжэн і прызнан адпаведным для школ.—Вільня. 8°. 32 стар. [Літаграфія].

136. [... 344.1

1920.—Дысцыплінарныя правілы караў для арміі. [Пераклад з польскага: „Dyscyplinarne przepisy karne dla armii“][1]. Лодзь, Выд-ва Беларускай Камісіі, друк. З. Шаладаеўскага. 16°. 40 стар. (Беларуская вайсковая камісія. Рэгулямінава школьная падкамісія. Вайскова бібліатэка. Службовыя рэгуляміны).

137. [... 891.72 (082)

1920.—Зборнік Наша Ніва 1920.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. Коопэратыўнага Таварыства „Друк“. 8°. 48 стар. 10 мк. [Без назоўнай старонкі].

Зьмест 1. Ад выдавецтва 2. *Ант. Новіна*: Палітычныя лозунгі беларускага руху. 3. Інж *А.. Галавінскі*: Увага аб фінансава-эканамічнай адбудове Беларусі. 4. *А. Уласаў*: Хатнія промыслы ў Беларусі. 5. *І. Луцкевіч*: Ай Кітаб. 6. *К. Уейскі*: Хаўтурны марш. Пераклад *Янкі Купалы*. 7. *Максім Гарэцкі*: Патаёмнае. 8. З індускае паэзіі. (Тры адрыўкі з „Гітаньялі“ *Рабіндранат Тагорэ*). 9). Бібліографія. 10). Беларускія нацыянальныя ўстановы.

138. [... 891.72—93 (082)

1920.—Зборнік твораў для дзіцячага тэатру. Данілка і Алеська, *М. Кудзелька*.—У лясным гушчары. *Ф. Аляховіч*.—Датрымаў характар. *А. Гарун*.—Марцэлька. *Сымон Рак*.—Менск, Выд-не Беларускай Цэнтральнай Школьнай Рады, друк. Інвалідаў. 8°. 58 стар.

139. [... 891.72—93 (082)

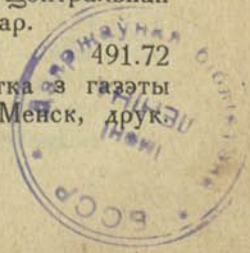
1920.—Каляда. Сьвяточная кніжка для беларускіх дзетак.—Горадня, выд-не рэд. газэты „Беларускае Слова“, друк. З. Мейлаховіча. 16°. 32 стар. 15 марак.

140. **Караленка, Ул.** 891.71—3.03=91.72

1920.—„Лес шуміць“. (Палеская легэнда). Пералажыў *Краўцоў Макар*.—Менск, выд-не Беларускай Цэнтральнай Школьнай Рады, друк. Інвалідаў. 16°. 32 стар.

141. **Карскі, Е.** проф.-акад. 491.72

1920.—Беларускі народ і яго мова. Адбітка з газэты „Беларусь“. Рэдакцыя тэксту *Я. Л[ёсіка]*.—Менск, друк. „Інвалідаў“. 8°. 16 стар. 2.500 экз.

142. **Лёсік, Я.** 491.72—86
1920.—Наша крыніца. Чытаньне для Беларускіх школ. Часьць III і IV. (З рысункамі). Злажыў *Я. Лёсік.*—Менск, выд-не Цэнтральнай Школьнай Рады, друк. Я. Грынблята. 8⁰. 130+IV+[2] стар.

143. **Луцкевіч, Антон.** 9:355] (47.6) „1919/20“
1920.—Польская окупацыя ў Беларусі.—Вільня, друк. Кооп. Т-ва „Друк“. 8⁰. 20 стар.

144. [... 087:355] (47.6)
1920.—Падарунак Беларускаму Жаўнеру. [Зборнік][3].—Менск, выд-не Беларускай Вайсковай Камісіі, друк. Інвалідаў. 4⁰. 8 стар.

145. [... 92 [Луцкевіч І.] (082)
1920.—Памяці *Івана Луцкевіча.* У першые ўгодкі сьмерці яго. (20. VIII. 1919—20. VIII. 1920).—Вільня. 8⁰. 56 стар. З малюнкамі.

Зьмест: 1. *Ляля Мэнке:* Жыцьцё і праца Івана Луцкевіча 2. J. *Jankowski: Łucznik śpiący* [Верш]. 3. Успаміны *А. Будзькі, М. Гарэцкага, Л. Родзевіча, А. Сегеня, Я. Салаўя, К. Душэўскага.* 4. *З. Бядуля:* Сьвятое гэта месца!.. Ахвяруецца Ів. Луцкевічу.

146. [... 334.5
1920.—Парады закладчыкам спажывецкіх таварыстваў (коопэратываў).—Вільня, Выдавецтва інструктарскага аддзелу Віленскага Саюзу Коопэратываў № 1, друк. коопэр. тав. „Друк“ 16⁰. 8 стар. [Без назоўнай старонкі].

147. [... 372(47.6)
1920.—Праграмы Беларускае Ніжэйшае Пачатковае Школы. Уложаныя спэцыяльнаю камісіяй Менскіх настаўнікаў пры Цэнтральнай Беларускай Школьнай Радзе.—Менск, друк. Інвалідаў. 8⁰. 64 стар. 3 марк. (Беларуская Цэнтральная Школьная Рада).

148 [... 329(с-р).(47.6)
1920.—Праграма Беларускай Народнай Партыі Рэволюцыйных Соцыялістаў.—Вільня. 16⁰. 16 стар.

149. [... 329(с-р).(47.6)
S. L.—Праграма Беларускай партыі соцыялістаў-рэволюцыянэраў. (Проэкт)—S. l. 16⁰. 14 стар.

150. [... 356
1920.—Пяхота. Часьць I. Фармальная муштра. Часьць II. Школа бою.—Менск, выд-ва Беларускай Вайсковай камісіі, друк. Я. Грынблята. 8⁰. 108+IV стар. (Беларуская Вайсковая камісія. Рэгулямінова-школьная падкамісія. Вайсковая бібліатэка. Службовыя рэгуляміны № 2).

151. [... 356
1920.—Пяхота. Часьць I. Фармальная муштра. Часьць II. Школа бою. [Пераклад з польскага: Piechota, cz. I. Musztra formalna. Cz. II. Szkoła walki][1].—Лодзь, друк. З. Шаладаеўскага. 16⁰. 108+IV стар. (Беларуская вайсковая камі-

сія. Рэгулямінава-школьная падкамісія. Вайсковая Бібліятэка. Службовыя рэгуляміны).

152. **Смоліч, Александра.** 491.72—81

1920.—Зорка. Беларуская граматка. Злажыла *Але[к]сандра Смоліч.* Выд-не 5-ае, стэорэтыпнае.—Вільня, выд-не Міністэрства Беларускіх спраў Літоўскага Гаспадарства, друк. Żaibas. 8⁰. 40 стар.

153. [... 334.5(47.5)

1920.—Статут Коопэратыўнага Таварыства Спажыўцаў. Statut Spółdzielczego Stowarzyszenia Spożywców.—Вільня, выд-ва Віленскага Саюзу Коопэратыў, друк. Кооп. Т-ва „Друк",. 16⁰. 24+[2] стар. [Тэкст раўналежна на польскай і беларускай мовах].

154. [... 623.442

1920.—Стрэльба французскае пяхоты. Мод. 1907—1915 М. 16.—Менск, выд-ва Беларускай Вайсковай камісіі, друк. Інвалідаў. 8⁰. 30+[2] стар (Беларуская Вайсковая камісія. Рэгулямінова-школьная падкамісія. Вайсковая бібліятэка. Службовыя падручнікі. № 2).

155. [... 623.442

1920.—Стрэльба французскае пяхоты. Мод. 1907—1915 М. 16. 2-е выд-не. [Пераклад з польскага: „karabin francuskej piechoty. Opracował ppor. Kazimierz Dzięgielewski]1.—Лодзь, выд-не Беларускай Вайсковай камісіі, друк. З. Шаладаеўскага. 16⁰. 30 стар. (Беларуская вайсковая камісія Рэгулямінава-школьная падкамісія. Вайсковая Бібліятэка. Службовыя падручнікі).

156. [... 891.72—1.

1920.—Тарас Палясоўшчык. Беларуская поэма пачатку XIX сталецьця з уступнай стацьцёй *Я. В—ко.*—Коўна, Аддзел друку Міністэрства Беларускіх Спраў, друк. А. Бака і Х. Манкес. 16⁰. 10 стар. (=Кніжня „Т-ва імя Ф. Скарыны" № 1).

157. **Тарашкевіч, Б.** 491.72—5.

1920.—Беларуская граматыка для школ. Выд-не трэцяе.—Вільня, друк. „Віленскага Выдавецтва". 8⁰. 62+[2] стар. (Беларуская Школьная Рада).

158. **[Тутэйшы]**[1]. 9:323.2 (47.6) „1919: 1920" (003).

S.a—Што дзяліць, а што не, каб супакой быў на сьвеці. —S.l.8⁰. 8 стар.

159. **Фарботко, Я.** 891.72.09.

1920.—Беларусь у песьнях. Літэратурна-гістарычны нарыс.—Менск, друк. „Інвалідаў". 8⁰. 96 стар.

160. **Цыгельман, К. А.** 511(075).

1920 —Аснаўныя пачаткі арытмэтыкі. Сыстэматычны канспэкт для паўтарэньня арытмэтыкі ў ніжэйшых і сярэдніх школах. З 30-га расейскага выд-ня пераклаў настаў-

нік *Ю. Лістапад.*—Менск, выд-не Беларускае Цэнтральнае Школьнае Рады, друк. Я. Грынблята. 8⁰.[2]+IV+104 ст.

161. **Чыжэўскі, С.** 334 (06).
1920.—Як увайсьці таварыству (коопэратыву) сябрам у саюз? Апрацаваў *С. Чыжэўскі.*—Вільня, выд-ва інструктарскага аддзелу Віленскага Саюзу Коопэратываў № 2, друк. Коопэр. Тав. „Друк". 16⁰. 8 стар.

162. **Чыжэўскі, С.** 334.5:657.
1920.—Рахунковасьць для вясковых і іншых невялічкіх спажывецкіх таварystваў (коопэратываў). Па ўпрошчэнай амэрыканскай сыстэме. Зложаная па *Егораву, Мельгарскаму, Зельгейму, Шалаву* і іншым. Выпуск III. XI Глаўная Кніга—каса-мэморыял апрацавана *С. Чыжэўскім.*—Вільня, выд-ва Інструктарскага Аддзелу Віленскага Саюзу Коопэратываў № 5, друк. Кооп. Т-ва „Друк". 8⁰. 20 стар.+4 табл.

163. **Э. Б.** 491.72—79.
1920.—Што такое прастая і што такое мудрэйшая гаворка.—Вільня. 16⁰. 8 стар.

164. **Юрэвіч, Г.** 511.9(075).
1920.—Задачнік для пачаткавае школы. Першы год навукі. Уложаны паводлуг праграм арытмэтыкі для народных школ Міністэрства Народнае Асьветы. Увагі для вучыцеля улажыў *А. Л.* Перакладзена з 73 выд-ня. Выд-не другое.—Менск, выд-не Цэнтральн. Беларуск. Школьнай Рады, друк. Інвалідаў. 8⁰. 30+[2] стар.

165. [... 059„1921"
1920.—Kalendar Krynica na 1921 hod.—Wilnia, wyd-wa U. Znamiaroŭskaha, druk. Koop. Taw. „Druk". 16⁰. 80. star. (Wydawiectwa hod II).

166. **Stankiewič, Janka.** 491.72—81
1920.—Nowy lementar dla biełaruskich dzietak. Ułažyŭ *Janka Stankiewič.* Wydańnie 3-aje stereotypnaje.—Wilnia, wyd-wa Ministerstwa Bielaruskich Spraŭ Litoŭskaha Haspadarstwa, druk.-Žaibas. 8⁰. 32 star.

167. **[Tutejszy]**[1]. 9:323.2(47.6) „1919:1920" (003)
S. a.—Szto dzialić, a szto nie, kab supakoj byŭ na świeci. S. l. 16⁰ 8 star.

168. [... 363(47).
1920.—Ustawa i prahrama Chryścijanskiaj Demakratycznaj Złucznaści Biełarusaŭ.—Miensk, druk. Wajskowaja 16⁰. 16 st. [Без назоўнай старонкі].

1921 год.

І. Выданьні, якія вышлі на тэрыторыі БССР і СССР.

169. [... 373 (47.6)
1921.—Асноўныя прынцыпы арганізацыі працоўнай 7-мёх гадовай школы —Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі. 16⁰. 2 стар. (СРРБ. Народны Камісарыят Асьветы).

170. **Байкоў, М.** проф. Менск. Інстыт. Нар. Асьветы. 371
1921.—Прыкметы новай пэдагогіі. Адбітак з часопісі „Школа и Культура Советской Белоруссии". 1921 г. № 1-2 —Менск, выд-не Беларускага Дзяржаўнага Выд-ва, Савецкая друк. 8⁰. [2]+8 стар.

171. **Гарэцкая, Л.** 491.72—86
1921.—Родный край. Першая пасьля лемантара кніжка да чытаньня. Уклала *Л. Гарэцкая*, вучыцелька Віленскае 1-ае Беларускае Гімназіі. Выданьне 3-е.—Менск, Государственное изд-во Белоруссии, 1-я Савецкая друк. 8⁰. 90+IV стар. (Выдавецтва Літаратурна-Выдавецкага Аддзелу Камісарыята Асьветы Беларусі).

172. **Жыван,** аграном. 63.16
[1921]³—Торф, як угнаеньне. (Гутарка з земляробам). З расейскай мовы пералажыў *Закрэўскі*.—[Менск], Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 5 Сов. тип. 8⁰. 4 стар.

173. **Жыван,** аграном. 63.16
1921.—Косьці, як угнаеньне. З расейскай мовы пераклаў *Закрэўскі*.—Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 5 Сов. тип. 16⁰. 8. стар. (Народны Камісарыят Земляробства Беларусі).

174. **Жыван,** аграном. 63.16
1921.—Кампост, як угнаеньне. З расейскай мовы пералажыў аграном *Закрэўскі*.—Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 5-я Сав. друк. 16⁰. 8. стар. (ССРБ).

175. **Жыван,** аграном. 63.16
1921.—Попел, як угнаеньне. З расейскай мовы пералажыў *Закрэўскі*.—Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 5-я Сав. друк. 16⁰. 8 стар. (Народны Камісарыят Земляробства Беларусі).

176. **Ігнатоўскі, У.** 323.1 (47.6) (09)
1921.—Кароткі нарыс нацыянальна-культурнага адраджэньня Беларусі. (Лекцыі, чытаныя для студэнтаў Менскага

Пэдагагічнага Інстытуту ў г. Яраслаўлі ў 1917-1918 року). Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 1-я с. друк. 8⁰. 80 стар. (Навукова-Літаратурны Аддзел Камісарыяту Народнае Асьветы Беларусі).

177. **Ігнатоўскі, У.** 9 (47.6) (02)
1921.—Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. Выданьне 2-ое. Лекцыі, чытаныя на курсах лектароў беларусазнаўства. Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі. 8⁰. 126+[2] стар. [Бібліографія: Крыніцы і падручнікі стар. 123—126].

178. **Лёсік, Язэп.** 491.72—5
1921.—Практычная граматыка беларускае мовы. Курс першы.—Менск, Дзярж. Выд-ва Соц. Радн. Рэспублікі Беларусі, 5-я Радная друк. 8°. 72 стар. (Соц. Радн. Рэспубліка Беларусі. Народны Камісарыят Асьветы).

179. [... 375:9 (47.6)
1921.—Праграма для гутарак па гісторыі роднага краю ў 2 кл. і ў 1-й палове году III кл. (2 гадз. у тыдзень). Менск, Дзярж. Выд-ва Беларусі. 16°. 2 стар. (ССРБ Народны Камісарыят Асьветы).

180. [... 375:491.72
1921.—Праграма па роднай мове.—Менск, Дзярж. Выд-ва Беларусі 16°. 4 стар. (СРРБ. Народны Камісарыят Асьветы).

181. **Родзевіч, Л.** 891.72—2
1921.—Пакрыўджаныя. Драма ў 4-х дзеях.—Менск, Дзярж. Выд-ва Беларусі, 1-я друк. 16°. 52 стар. (Літаратурная Камісія Акадэмічнага Цэнтру Наркомасьветы БРСР).

182. **Смоліч, Аляксандра.** 491.72—81
1921.—Зорка. Беларуская граматыка. Злажыла *Аляксандра Смоліч*. Выданьне 7-ае, папраўленае.—Менск, Дзярж. Выд-ва Беларусі, друк. прфтхн. школы. 8°. 42 стар. (ССРБ. Народны Камісарыят Асьветы). [Без тытульнай старонкі].

183. **Тэраўскі, Ул.** М 784.4
1921.—Беларускі сьпеўнік з нотамі на тры галасы паводле народных мэлёдый.—Менск, Дзярж. Выд-ва Беларусі, 6-я С. Т. [3-я Сов. Типо-Лит.]. 8°. [2]+58 стар. (Навукова-Літэратурны Аддзел Камісарыяту Народнае Асьветы Беларусі).

184. **Чарневіч, А. Н.** 69
1921.—Танныя й негаручыя вясковыя будынкі. Вольны пераклад з расейскай мовы зрабіў *А. Кудзелька*.—Менск, Дзяржаўнае выд-ва Беларусі, 5-я Савецкая друк. 16°. [2]+20+[6] стар. (Народны Камісарыят Землеробства Беларусі).

185. **Чарняўшчынка, Л.** 491.72—86
1921.—Родны край. Другая пасьля лемантара кніга да чытаньня. Уклала *Л. Чарняўшчынка* вучыцелька 1-ае Ві-

ленскае Беларускае Гімназіі. Выданьне другое, папраўленае.—Менск Дзярж. Выд-ва Беларусі, 1 Сав. друк. 8°. 98+4 стар. (Камісарыят Народнае Асьветы Беларусі).

186. **Яраслаўскі, Ем.** 336.2(47)
1921.—Аб харчовым налозе.—Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі Беларусі, 5-ая Савецкая друк: 8°. 16 стар. (Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка Беларусі).

II. Выданьні, якія вышлі па-за межамі БССР.

187. **Абдзіраловіч, Ігнат**. 901(47.6)
1921.—Адвечным шляхам (Досьледзіны беларускага сьветагляду).—Вільня, Беларускае Выдавецкая Т-во, друк, Віленск. Выдавецтва Б. А. Клецкіна. 16°. 72 стар.

188. **Аляхновіч, Францішак**. 891.72—2
1921.—Нясконченая драма. Пьеса ў 4-х актах. З партрэтам аўтора. Адбітка з „Беларускага Звону". — Вільня. выд-не Беларускага Выдавецк. Таварыства, друк. „Друк". 8°. 72 стар.

189. **Аляховіч, Францішак**. 891.72—2
1921.—Заручыны Паўлінкі. Пьеса ў 1 акце з песьнямі і скокамі. Адбітка з „Беларускага Звону".—Вільня, друк. „Друк". 8°. 22 стар.

190. **Антонаў, І. Г.** 9:355. (47.6) „1919:1921".
1921.—Успаміны аб польскай акупацыі Горадзеншчыны у 1919 — 1921 г. г. Малюнкі гвалту і зьдзеку фацэтных польскіх паноў на Беларусі. (Мае перажываньні). Злажыў *І. Г. Антонаў*.—S. 1. 8°. 84 стар.

191. **Арол, М.** 327 (43.8:47.6)(0:8)
1921.—Чаму ж усыхаюць кветачкі польскія на гною Беларуска-Літоўскім?—Ліда. 16°. 16 стар.

192. [... 511 (014)
1921.—Арытмэтычная тэрмінолёгія. Укладзена Камісіяй Менскага Беларускага Пэдагогічнага Істытуту.—Вільня, друк. „Віленскага Выдавецтва". 8°. 8 стар. (Беларуская Школьная Рада).

193. [... 059 „1922"
1921.—Беларускі Календар на 1922 год. Склаў *Пётра Станіч*. — Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва, друк. „Друк". 8°. 82 стар. (Год выдавецтва XIII).

194. [... 793
1921.—Беларускі флірт.—Вільня, выд. У. Знамяроўскага, друк. „Друк". 16°. 48 асобн. картак.

195. **Бурачок, Мацей (Багушэвіч, Ф.)** 891.72—1(08)
1921.—[1922][1]—Дудка Беларуская *Мацея Бурачка (Ф. Ба-*

гушэвіча.) [Вершы][3]. — Вільня, выд-ва У. Знамяроўскага, друк „Друк". 16⁰. 62+[2] стар.

196. **Бяроза, А.** 327 (43.8:47.6)
1921.—„Расійска-Польскі баль і Беларускае пахмельле". (Куды ідзець беларускі шлях).—Пінск, друк. „Hasło". 8⁰. 14 стар.

197. **Гарэцкая, Л.** 491.72—86
1921.—Родны Край. Трэцяя і чацьвертая пасьля лемантара кніжка да чытаньня. Уклала *Л. Гарэцкая,* вучыцелька 1-ае Беларускае Гімназіі. [Пад рэдакцыяй *Я. Станкевіча*][1].—Вільня, Т-ва „Беларускае школы". друк. „Віленскага Выд-ва". 8⁰. 208 стар. з малюнкамі. 150 марак.

198. **Гарэцкі, Максім.** 891.72.09
1921.—Гісторыя Беларускае Літэратуры. Выданьне другое (папраўленае). — Вільня, выд-не Віленскага Выдавецтва Б. Клецкіна. 8⁰. 208 стар.

199. **Гарэцкі, Максім.** 891.72—2
1921—Мутэрка. [Драматычны абразок][3]. Адбітак з „Нашае Думкі".—Вільня, друк. Б. Клецкіна. 16⁰. 20 стар.

200. **Гушча, Тарас (Колас, Якуб).** 891.72—3 (08)
S. a.—Казкі жыцьця. 1907—1921 г. [Апавяданьні][3].

Зьмест: 1. У балоце. 2. Жывая вада. 3. Дудар. 4. Адзінокае дрэва. 5. Зло не заўсёды зло. 6. Кажух старога Анісіма. 7. На чорным грунце. 8. Камень. 9. Хмарка. 10. Гняздо восаў. 11. Балотны агонь. 12. Проціў вады. 13. Стары лес. 14. Даль. 15. Што лепей? 16. Чыя праўда? 17. Крыніца. 18. Гусі.

Коўна, друк. Бака і Манкес. 8⁰. 84 стар.

201. [... 891.72—82
1921.—Дэкляматар.—Вільня, Рэдактар-выдавец *М. Гарэцкі.* 16⁰. 48 стар.

Зьмест: *Я. Купала*: А. хто там ідзе? 2. *М. Багдановіч*: Край ты мой родны! 3. *Я. Колас*: Не бядуй!... 4. *Я. Купала*: Хоць за хмараю хмара. 5. *К. Каганец*: Адважна, брацьця. 6. *Г. Леўчык*: Нічога ня хочу. *Г. Леўчык*: Хто адрокся. 8. *А. Гарун*: Хто сказаў. 9. *Ф. Чарнышэвіч*: Песьня каваля. 10. *Я. Купала*: Беларускія сыны. 11. *Галубок*: Будучыня. 12. *Я. Купала*: Курган. 13. *А. Пчолка*: „У цiятры". 14. *Я. Купала*: Гэй наперад!.. 15. *Я. Колас*: „Мы ходзім спатыкаемся" 16. *Пётра Просты*: Абразкі. 17. *Я. Беларус*: Да Беларусі. 18. *А. Абуховіч*: Ваўкулак. Старшына. 19. *Я. Купала*: Агароднік (*З Некрасова*). 20. *А. Гарун*: Юдам. 21. *М. Багдановіч*: Калісь глядзеў. 22. *В. Жылка*: Пралескі. 23. *Я. Быліна*: Зязюля і Варона. 24. *Ф. Багушэвіч*: Дурны мужык, як варона. 25. *У. Ґеўскі*: Мне знаць. 26. Прыпеўкі. 27. *Я. Журба* Новая жалейка. 28. *Паўлюк Мальва*: Гора і бяда. 29. *Н. Арсеньева*: *** „Мая душа аж да краёў пауна". 30. *Г. Леўчык*: Дажынкі на Беларусі ў 1920 г. 31. *Жылка*: Незразумелае.

202. [... 082
1921.—Зборнік „Беларускіх Ведамасьцей" № 1. [Беларускія Ведамасьці. Зборнік № 1][1]. Рэдактар-выдавец *М. Гарэцкі,*—Вільня, друк. „Друк". 16⁰. 80 стар.

Зьмест: 1. *Н. Арсеньева*: Плач старога лясуна. 2. *М. Гарэцкі*: У 1920 годзе. 3. Літоўскі статут. 4. З Літоўскага статуту ў рэдакцыі 1529 г. 5. З друкаванага Літоўскага статуту ў рэдакцыі 1588 году. 6. З

літэратурнай хрыстаматыі (Аб *Ф. Багушэвічу*). 7. *Ф. Багушэвіч*: Хмаркі; Калыханка; Бог ня роўна дзеле; Песьня № 7. 8. 400-лецьце друку ў Вільні. 9. Люблінская вунія 1569 г. *П Станіча*. 10. *Л. Б-ч*: Берасьцейская царк. вунія 1569 г. 11. Паўлюк Бахрым—першы вядомы ў нашай літаратуры пясьняр сялянскага роду. *П. Бахрым*: „Заграй, заграй хлопча малы“... Гутарка Данілы з Сьцяпанам. Размова пана з мужыком пасьля прыгону. 12. *М. Кахановіч*: Быт нашых прадзедаў. 13. Слаўныя ўгодкі (Аб „Нашай Долі“). *Дзядзька Пранук*: Аб „Нашай Долі“. 14. *Якуб Колас*: „Родны Край“. 15. З літэратурнай хрыстаматыі (з перапіскі невядомага беларускага аўтара). 16. *Н. Арсеньева*: Восень. 17. *М. Гарэцкі*: Самае кароткае апавяданьне. 18. Статут Таварыства Беларускай школы. 19. *М. Гарэцкі*: Паншчына. 20. *Н. Арсеньева*: „У небе пылаюць чырвоныя хмары“ 21. *В. Жылка*: Дзед. 22. *Р.*: Стары вайсковы Статут. 23. *Алесь Смаленец*: Будка № 175 і На старой дзялянцы.

203. [... 082
1921.—Зборнік „Беларускіх Ведамасьцей“ № 2. Рэдактар-выдавец *М. Гарэцкі*—Вільня, друк. „Друк“ 16⁰. 14 стар.
Зьмест: 1. З літэратурной хрыстаматыі (Знаменіты сучасны беларускі паэт *Янка Купала*). 2. Залаты век беларускага слова (XVI ст.). 3. *Н. Арсеньева*: У лесе. 4. *Паўлюк Мальва*: Жалобны звон. 5. *М. Гарэцкі*: Гутарка аб кладзе. 6. Усячына. (Лічбы сусьветнай вайны). 7. *Ф. Багушэвіч*: У чысцы. 8. *Г. Леўчык*: У чайцы на вадзе жыцьця (Вольны пераклад з *Казімера Тэтмаера*). 9. *В. Дунін-Марцінкевіч*: „Вясна, голад, перапала“... 10. *В. Прытулковая*: Голас сіраты з прытулка.

204. [... 082
1921.—Зборнік „Беларускіх Ведамасьцей“ № 3. Рэдактар-выдавец *М. Гарэцкі*.—Вільня, друк. „Друк“. 16⁰. 16 стар.
Зьмест: 1. Фантазія. 2. *У. Ігнатоўскі*: Унія Літоўска-Беларускага гаспадарства з Польшчай 1386 году (З „Гісторыі Беларусі“). 3. З літаратурнай хрыстаматыі (Вінцук Дунін-Марцінкевіч).

205. **Ігнатоўскі, У.** 9(47.6) (02)
1921.—Кароткі нарыс гісторыі Беларусі. [Выданьне II][1]. Вільня, выд-ва І. Знамяроўскага, друк. „Друк“. 8⁰. 112 стар.

206. **Канчар, А.** 9:323.1 (47.6)
1921.—Клясавае, нацыянальнае і рэлігійнае змаганьне на Беларусі—Вільня, выд-не „Нашае Думкі“, коопэр. друк. „Друк“. 16⁰. 32 стар.

207. [... 655.2 (085)
1921.—Каталёг клішэ (1-га чэрвеня 1921 г.).—Менск-Вільня-Бэрлін, выдавецкае Таварыства „Вызваленьне“. Балтыцкая друк. М. Зінабург і К-о. Berlin. 8⁰. 20 стар.

208. **Кісялёў, А.** 512 (075)
1921.—Элемэнтарная альгэбра паводле *А. Кісялёва*. Прытарнаваная да вымогаў беларускіх сярэдніх школ. Пераклаў *А. Луцкевіч*.—Вільня, друк. „Швытурыс“. 8⁰. 82 стар. (Беларускае Навуковае Т-ва).

299. **Кучынскі, Юры.** 327 (43.8:47.6)
1921.—Ад мора да мора—Białystok, druk. „Promień“. 16⁰. 20 стар.

210. **Лесавік, В.** 327 (43.8:47.6) (04)
1921.—Наша крыўда.—Беласток. 16⁰. 16 стар.
211. **Навіна, Ант.** 323.1 (=924) :891.72
1921.—Жыдоўскае пытаньне ў Беларускай літэратуры. Вільня, друк. Віленск. Выд-ва Б. А. Клецкіна. 16⁰. 16 ст.
212. **Навіна, Ант.** 891.72.09
1921.—Пуцяводныя ідэі Беларускае літэратуры.—Вільня, выд-не „Нашае Думкі“, коопэр. друк. „Друк“. 16⁰. 32 ст.
213. [... 327 (43.8:47.6) (04)
1921.—Народны прыгавар.—S. 1. 8⁰. 14 стар.
214. **Остэрлёф, Вольдэмар, і Шустэр, Язэп.** 9 (∞)
1921.—Сусьветная гісторыя. Пераклаў на беларускую мову *А. Луцкевіч.*—Вільня, выд-не Беларускага Навуковага Т-ва, друк. „Віленскага Выдавецтва“ Б. Клецкіна 8⁰. 138 стар.
215. **Паўлінка.** 891.72—1
1921.—Сялянская доля. [Вершаваны твор][3]. Адбітка з часопісі „Сял. Доля“.—S. 1. 16°. 16 стар.
216. **Паўловіч, Альбэрт.** 891.72—1 (08)
1921.—Снапок. (Зборнік вершаў).—Вільня, выд-ва Ў. Знамяроўскага, друк. „Друк“. 8°. 32 стар.
217. [... 327 (43.8:47.6) (04)
1921.—Прэч рукі ад нашай зямлі!—S. 1. Выданьне час. „Сялянская доля“. 16°. 16 стар.
218. **Родзевіч, Л.** 891.72—2 (08)
1921.—Сцэнічныя творы.—Вільня, выд-ва Ўл. Знамяроўскага, друк. „Друк“. 16°. 34 стар.
Зьмест: Зьбянтэжаны Саўка.—Конскі партрэт.
219. [... 32 (47.6) (04)
1921.—Спэкулянты беларускай душой.—S. 1. 8°. 20 стар.
220. **Станкевіч, Янка.** 491.72—1
1921.—Беларуская правапісь з практыкаваньнямі. Кніжка І. Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва, друк. „Віленскага Выдавецтва“. 8°. 32 стар.
221. **Станкевіч, Я.** 491.72—1
[1921][3]—Правапісь чужых слоў.—[Вільня][3]. Выданьне Беларускага Выдавецкага Т-ва. 16°. 4 стар.
222. [... 327 (43.8:47.6) (04)
1921.—„Стыдна маўчаць і чакаць!“—S. 1. 16°. 16 стар.
223. **Тарашкевіч, Б.** 491.72—5
1921.—Беларуская граматыка для школ.—Менск-Вільня-Бэрлін, выдавецкае таварыства „Вызваленьне“. 8°. 62+[2] стар.
224. [... 327 (43.8:47.6) (04)
S. a.—Хто вінават?—S.1. 8°.32 стар.
Зьмест: Артыкул *М. Арла.* Верш. „Годзе“ *Я. Купалы.*
225. **Цьвікевіч, А.** 327 (43.8:47.6)
1921.—Адраджэньне Беларусі і Польшча.—Менск-Вільня-

Бэрлін, выдавецкае таварыство „Вызваленьне“, [Бэрлін], Балтыцкая друк. М. Зінабург і К°. 8⁰. VII+192 стар.

226. [... 327 (43.8:47.6) (04)

S. a.—Чаго чакаць беларусам ад Польшчы.—S. I. Выд. Камітэт Абароны Беларусі № 3. 16°. 16 стар.

227. **Чыжэўскі, С.** 334.5

1921.—Першыя крокі ўраду спажывецкага таварыства (коопэратыва). Апрацаваў *С. Чыжэўскі.*—Вільня, выд-ва Інструктарскага Аддзелу Віленск. Саюза Коопэратываў № 4. друк. Кооп. Т-ва „Друк“. 8⁰. 30 стар.

228. **Чыжэўскі, С.** 334 (47.6) (0:8)

1921.—Коопэратары. Апавяданьне з жыцьця беларускіх коопэратываў.—Вільня, друк. „Друк“. 16⁰. 16 стар.

229. **Чыжэўскі, С.** 334 (47.6) (0:8)

1921.—У аб'яднаньні—моц і іншыя апавяданьні з жыцьця беларускіх коопэратываў.—Вільня, выд-ва аўтара, друк. коопэратыўнага т-ва „Друк“. 16⁰. 34 стар.

Зьмест. У аб'яднаньні—моц. Коопэратыў і крама гандляра. Сход. Гаспадар і найміт. Ганаровая праца.

230. **Ш. Рыгор.** 396 (47.6)

1921.—Чаму-ж ты маўчыш кабетая сялянская?—Бярэсьце, друк. Жынкага. 16⁰. 24 стар.

231. **Шуляк, І.** 32 (47.6) (04)

1921.—„Вышэй галаву, Беларускі селянін“.—Пінск, друк. „Hasło“. 16⁰ 16 стар. [На другім баку вокладкі надрукавана: „Z pozwoleniem wojskowej cenzury“. Без назоўнай старонкі].

232. **Юрэвіч, Г.** 511.9 (075)

1921.—Задачнік для пачатковае школы. Выданьне 3-яе папраўленае Беларускае Школьнае рады.—Вільня, друк. Віленскага Выд-ва Б. А. Клецкіна. 8⁰. 27 стар.

233. **Я. С.** 333.5 (47.6)

1921.—Зямлі Беларускаму сялянству!—Несьвіж. 16⁰. 24 ст.

234. **Bobič, Ildefons, Ks. Dr.** 226

1921.—Niadzielašnija ewanhielii i nawuki. Čaść druhaja. (Ad 1 Niadz. pa Wialikadni da X Niadz. pa Zialonych Swiatkach). Wydańnie „Krynicy“ pad redakcyjaj ks. *Ad. Stankiewiča*—Wilnia, druk. „Druk“, 8⁰. 74 star.

235. **Bobič, Ildefons, Ks. Dr.** 226

1921.—Niadzielašnija ewanhielii i nawuki. Čaść treciaja Ad XI Niadz. pa Zialonych Swiatkach da kanca kaścielnaha hodu. Wydańnie „Krynicy“ pad redakcyjaj ks. *Ad. Stankiewiča.*—Wilnia, dr-nia „Druk“ [2]+66 star.

236. **Kraskoŭski, A.** Dr. 615.3 (47.6)

1921.—Biełaruskija ziołki.—Wilnia, wydańnie „Krynicy“, druk. „Druk“. 16⁰, 24 star.

237. **Jadwihin Š.** 92 [Ядвігін Ш.].

1921.—Uspaminy.—Wilnia, wyd-nie Krajowaj Suwiazi, druk. „Druk“. 16⁰. 63 star.

1922 год.

I. Выданьні, якія вышлі на тэрыторыі БССР і СССР.

238. **Багушэвіч, Францішак.** 891.72—1 (08)
1922.—I. Дудка Беларуская. II. Смык Беларускі.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Адраджэньне“, I-я сав. друк. 8⁰. 92 стар. [3000 экз.][3].

239. [... 491.72—3=91.71.
1922.—Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Выпуск першы. Элемэнтарная матэматыка. (Арытмэтыка, Альгэбра, Геомэтрыя, Трыгономэтрыя, Асновы Аналітычнай Геомэтрыі і Вышэйшага Аналізу).—Менск, выд-не Інстытуту Беларускай Культуры, I-я сав. друк. 8⁰. 50 стар. [1000 экз.][3].

240. **Валасковіч, С. і Лукашэвіч, Т.** 511.9 (075).
1922.—Зборнік арытмэтычных задач. Частка I. Першы дзесятак.—Першая сотня.—Звычайныя дробы.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Адраджэньне“, I-я сав. друк. 8⁰. (24×15). 118+IV стар. [15.000 экз.][3].

241. **Валасковіч, С. і Лукашэвіч, Т.** 511.9 (075)
1922.—Зборнік арытмэтычных задач. Частка I. Лікі ўсялякае велічыні скончаныя дзесятковыя дробы. Найменныя лікі. Мэтрычныя меркі. Пропорцыянальныя велічыні. Адсоткі. Задачы для паўтарэньня курсу.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецк. таварыства „Адраджэньне“, 1-я сав. друк. (24×15). 146+V стар. [10.000 экз.][3].

242. **Гартны, Цішка.** 891.72—3.
1922.—Сокі цаліны. Раман у трох частках. I Бацькава воля.—Бэрлін, выд-не Навукова-Літэрацкага Аддзелу Камісарыяту Асьветы БССР. [Друкавана Выдавецкім Аддзелам Гандлёвага Прадстаўніцтва НКУГ ў Нямеччыне]. 8⁰. 157 стар. (Беларуская Сацыялістская Савецкая Рэспубліка). [8.000 экз.][3].

243. **Гартны, Цішка.** 891.72—1 (08).
1922.—Песьні працы і змаганьня.—Бэрлін, выд-не Навукова-Літэрацкага Аддзелу Камісарыяту Асьветы БССР [Друкавана Выдавецкім Аддзелам Гандлёвага Прадстаўніцтва НКУГ ў Нямеччыне]. 8⁰. 100+[2] стар. (Беларуская Сацыялістская Савецкая Рэспубліка). [8.000 экз.][3].

244. [... 329. 14 (47.6)
[1922][3].—Гутарка аб тым, што павінна ведаць сялянская моладзь.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-Выдавецкае

Таварыства „Адраджэньне“, 1 сав. друк. 16°. 12 стар. (Глаўпалітпрасьвет, ССРБ.).

245. **Ігнатоўскі, У.** 891.72.09[Чарот]
1922.—Матывы лірыкі беларускага песьняра *М. Чарота.*— Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 1 сав. друк. 16°. 60 стар. [1500 экз.][3].

246. [... 63.33
1922.—Кармовыя расьліны „Сэрадэля“ й „Пялюшка“.— Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Адраджэньне“, 1 сав. друк. 8°. 16 стар. (Народны Камісарыят Земляробства ССРБ). [5000 экз.][3].

247. **Колас, Якуб.** 891.72—1(08)
1922.—Водгульле. [Вершы][3].—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Адраджэньне“, 1 сав. друк. 8°. 108+II стар. [3000 экз.][3].

248. **Круталевіч, А.** 512(075)
1922.—Элемэнтарная альгэбра. Частка I.—Бэрлін, выд-не навукова-літэрацкага аддзелу Камісарыяту Асьветы БССР. 8°. 104 стар. (Беларуская Сацыялісткая Савецкая Рэспубліка). [10.000 экз][3].

249. **Купала, Янка.** 891.72—1(08)
1922.—Спадчына. [Вершы][3].—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Адраджэньне“, 1 сав. друк. 8°. 222 стар. [4000].[3]

250. **Лёсік, Язэп.** 491.72—5
1922.—Практычная граматыка. Часьць I. Аснаўныя правілы беларускага правапісу з практыкаваньнямі. Выд-не другое, пераробленае.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Адраджэньне“, 2 сав. друк. (22×15). [1]+98+11+[3] стар. 20.000 экз.

251. **Лёсік, Язэп.** 491.72—5
1922.—Практычная граматыка беларускае мовы. Часьць II. Кароткі курс этымалёгіі і сынтаксу.—Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 1 сав. друк. 16°. 314+[2] стар. (Народны Камісарыят Асьветы). [5000 экз.][3].

252. **Лёсік, Я.** 491.72—86
1922.—Наша крыніца. Чытаньне для беларускіх школ. Выд-не другое, выпраўленае.—Бэрлін, выд-не навуковалітэрацкага аддзелу Камісарыяту Асьветы БССР., [друкавана выдавецкім аддзелам гандлёвага Прэдстаўніцтва НКУГ у Нямеччыне]. 8°. 276 стар.+IV табл. (Беларуская Сацыялісткая Рэспубліка). [15.000 экз.][3].

253. **Лукашэвіч, Т. і Валасковіч, С.** 511(077)
1922.—Мэтодыка арытмэтыкі.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Адраджэньне“, 1 сав. друк. 8°. X+176 стар. [2000 экз.][3].

254. **Некрашэвіч, С.** 491.72—81
1922.—Беларускі лемантар.—Бэрлін, выд-не навукова-літэрацкага Аддзелу Камісарыяту Асьветы БССР. [Друкавана Выдавецкім Аддзелам Гандлёвага Прэдстаўніцтва Народнага Камісарыяту Загранічнага Гандлю ў Нямеччыне][1], Отто Ельснер. 8°. 72 стар. (Беларуская Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка). [50.000][3].

255. **Равінскі, М.** М 784
1922.—Зборнік песень з нотамі.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Адраджэньне". 8°. 72 стар.

256. [... 491.72—86(075)
1922.—Роднае Слова. Другая пасьля лемантара кніга да чытаньня. Пад рэдакцыяй *С. Некрашэвіча.*—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Адраджэньне". [„Савецкая Беларусь"][1] I Сав. друк. (26×17). 162 стар. [22.000 экз.][3].

257. **Тэрраўскі, Ул.** М. 784
1922.—Беларускі лірнік. Сьпеўнік на чатыры галасы.—Бэрлін, выд-не Навукова-Літэрацкага Аддзелу Народнага Камісарыяту Асьветы БССР. [Друкавана Выдавецкім Аддзелам Гандлёвага Прэдстаўніцтва НКУГ у Нямеччыне][1]. (23×16). 92 стар. [5000 экз.][3].

258. **Цыгельман, К. А.** 511 (075)
1922.—Аснаўныя пачаткі арытмэтыкі. Сыстэматычны канспэкт для паўтарэньня арытмэтыкі ў ніжэйшых і сярэдніх школах. З 30-га расейскага выданьня пераклаў настаўнік *Ю. Лістапад.* Другое выданьне.—Бэрлін, выд-не Навукова-Літэрацкага Аддзелу Камісарыяту Асьветы БССР. (26×16). 106+[2] стар. (Беларуская Сацыялісткая Савецкая Рэспубліка). [10.000 экз.][3].

259. **Чарот, М.** 891.72—1 (08)
1922.—Завіруха. [Зборнік вершаў][3].—Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, I сав. друк. 16°. 138+[2] стар. [1500 экз.][3].

260. **Чарот, М.** 891.72—1
1922.—Босыя на вогнішчы. Поэма. Малюнкі *М. Філіповіча.*—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Адраджэньне", 1 сав. друк. 8°. 46 стар.+9 мал. [10.000 экз.][3].

261. **Шапашнікаў, Н. і Вальцаў. Н.** 511.9 (075)
1922.—Арытмэтычны задачнік. (Пачатковая навука аб дробязях і агульныя правілы). Пераклад з расейскае.—Менск, Дзяржаўнае Выд-ва Беларусі, 1 сав. друк. 8°. 196 стар. (Камісарыят Народнае Асьветы Беларусі).

262. **Янчук, Н. А.** праф. 891.72.09 (02)
1922.—Нарысы па гісторыі Беларускае літаратуры. Старадаўны пэрыяд. Пад рэдакцыяй *Ул. Дзяржынскага.* (Курс

прачытаны ў Маскоўскім Унівэрсытэце).—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Адраджэньне“, 1 Сав. друк. (25×17). 118+[1] стар. [3.000 экз.][3].

263. **Ясакар.** 891.72—1 (08)
1922.—Пад родным небам. [Вершы][3].—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Адраджэньне“, 1-ая Сав. друк. 8°. 134 стар. [3000 экз.][3].

II. Выданьні, якія вышлі па-за межамі БССР.

264. [... 329 (43.8)
S.a.—Аб партыях. Зямля—народу! Прасьвета—народу Ўлада—народу! Гэтыя тры рэчы найважнейшыя для народу.—Вільня, друк. „Люкс“. 16°. 16 стар. 100 мк.

265. **Аляхновіч, Францішак.** 891.72—2
1922.—Шчасьлівы муж. Камэдыя ў 4 актах.—Вільня, [уласнасьць і выдавецтва Беларускага Музыкальна-Драматычнага Гуртка], друк. „Віленскага Выд-ва“ Б. Клецкіна. 16°. 68 стар.

266. **Аляхновіч, Францішак.** 891.72—2
1922.—Птушка шчасьця. Пьеса ў 3 акт. са сьпевамі і танцамі.—Вільня, выд-не Беларускага Музыкальна-Драматычнага Гуртка, друк. „Друк“. 16°. 30+[8] стар. з нотамі.

267. **Багушэвіч, Францішак.** 891.72—1 (08)
1922.—Дудка Беларуская. [Вершы][3]. Перадрук кірыліцай V-га выд-ня (лацінікай) з партрэтам пісьменьніка і ўступам *Я. В.*—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў, друк. А. Зака. 16°. 73 стар.

268. **Багушэвіч, Францішак.** 891.72—1 (08)
1922.—Дудка Беларуская. Перадрук кірыліцай з V-га выданьня (лацінікай) з партрэтам пісьменьніка і ўступам *Я. В.*—Коўна, выд-ва „Асьвета“. 16°. 73 стар.

269. **Гарэцкі, Максім.** 891.72—82
1922.—Хрыстаматыя Беларускае Літаратуры. XI век—1905 год. [Перагледжана выдавецкай Камісіяй Беларускага Навуковага Таварыства Для вышэйшых пачатковых і сярэдніх школ, дапаўняючых вучыцельскіх курсаў і курсаў беларусазнаўства][1].—Вільня, Віленскае Беларускае Выд-ва Б. Клецкіна, друк. Выдавецтва. 8°. 264 стар.

270. **Гутоўскі, Улад. Д.** 891.85—2.03=91.72
1922.— Сурдут і сярмяга. Драматычны абраз з песьнямі і танцамі ў 3 актах. Пералажыў *А. Абрамовіч.* (Сьпевы ў перакладзе *Наталкі Арсеньевай*).—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. „Віленскага Выдавецтва“ Б. Клецкіна. 16°. 58 стар.

271. **Дзядзька, Пранук.** 891.72—3
S.a.—Стася. Апавяданьне.—Вільня, выд-ва Знамяроўскага, друк. „Друк“. 16°. 31 стар.

272. **Домбаль, Томаш.** 340.96 (Домбаль)
1922.—Прамова Дэпутата *Томаша Домбаля*, сказанная перад Окружным Судом у Варшаве 4-га ліпеня 1922 г. (па судебнай стэнаграме).—Варшава 16°. 34 стар. 100 марак. [Без назоўнай старонкі].

273. [... 017.4(47.67)
S.a.—Каталёг Беларускае Кнігарні. (Беларускага Выдавецкага Т-ва). Вільня, Завальная 7.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. „Друк“. 8°. 10 стар.

274. **Кашчына, С.** 891.72—3
1922.—Адстаяў.[Апавяданьне][3].—Беласток, друк. „Сполка“. 16°. 22 стар.

275. **К[ашчы]на, Сымон.** 891.72—3
1922.—Дагадаўся. [Апавяданьне][3].—Ваўкавыск, друк. „Прамень“. 16°. 16 стар.

276. **Кісялёв, А.** 512(075)
1922.—Элемэнтарная альгэбра паводле *А. Кісялёва*. Прытарнаваная да вымогаў беларускіх сярэдніх школ. Пераклаў *А. Луцкевіч*. Часьць II.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва, друк. „Швітуріс“. 8°. 164 стар.

277. **Лункевіч, В.** 575.5
1922.—Закон жыцьця сярод жывёлаў і расьцін. Пералажыў (з расейскага) *Грыгоры Казячы*.—Коўна, выд-не Стала Друку Міністэрства Беларускіх Спраў, друк. А. Бака. 8°. 54 стар.

278. [... 52(023)
1922.—Неба і зоры. Пералажыў (з расейскага) *Г. Казячы*.—Коўна, выд-не Стала Друку Міністэрства Беларускіх Спраў, друк. А. Бака. 8°. 22 стар.

279. **Остэрлёф, Вальдэмар і Шустэр, Язэп.** 9(∾)(075)
1922.—Сусьветная гісторыя. Часьць III-яя. Гісторыя новых часоў. Пераклаў на беларускую мову *А. Смоліч*.—Вільня, выд-не Беларускага Навуковага Т-ва, друк. „Віленскага Выдавецтва“ Б. Клецкіна 8°. 148+[2] стар.

280. **[Нэканда]-Трэпка, А.** 53(075)
1922.—Фізыка. Курс VI клясы гімназіі. Мэханіка. Цяплыня. [Злажыў інжынер-тэхнолёг *А. Нэканда-Трэпка*, вучыцель 1-ае Віленскае Беларускае Гімназіі. Пад рэдакцыяй *А. Луцкевіча*].[1]—Вільня Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. „Віленскага Выдавецтва“ Б. Клецкіна. 8°. 222+IV+[2] стар.

281. [... 329(43.8)
S.a.—Праграма Польскай Народнай Партыі „Вызваленьне“.—Вільня, друк. „Друк“. 16°. 32 стар.

Зьмест: 1. *Каганец*: Модны шляхцюк. Камэдыя у 1 акце. 2 Стараста. Жарт (Інсцэнізацыю з апавяданьня „Стараста" *Т. Гушчы* зрабіў *Л. Родзевіч*)—3. *А. Родзевіч*:У кавалёвай хаце. Драм. абразок.

283. **Родзевіч, Л.** 891.72—1 (08)
1922.—Беларусь. [Вершы][3]—Вільня, друк. „Друк". 16⁰. 32 стар.

284. **Родзевіч, Л.** 891.72—2
1922.—Досьвіткі. [Драматычныя сцэнкі][3].—Вільня, друк. „Друк". 16⁰. 16 стар.

285. [... 329.14 (43.8) (063)
1922.—Рэзалюцыі III-яй Партыйнай Канфэрэнцыі Камуністычнай Рабочай Партыі Польшчы.—Варшава. 16⁰. 30 стар. (Камуністычная Рабочая Партыя Польшчы. Сэкцыя Камуністычнага Інтэрнацыяналу).

286. **Рэўка, С.** з-пад Барысава (Ф. Багушэвіч). 891.72—1 (08)
1922.—Смык Беларускі *Сымона Рэўкі* з-пад Барысава (*Ф. Багушэвіча*). Перадрук з IV выд-ня.—Коўна, друк. А. Бака. 8⁰. 30+[2] стар.

287. **Смоліч, Аркадзь.** 91 (47.6)
1921.—Географія Беларусі. Выд-не 2-ое, значна перапрацоўленае і дапоўненае.—Вільня, Беларускае Выдавецтва Б. Клецкіна, друк. Б. Клецкіна. 8⁰. IV+368 стар.

288. **Смоліч, Аляксандра.** 491.72—86
1922—[1923][1]. Зорка. Першая навука чытаньня і пісаньня для беларускіх дзетак. [Злажыла *Аляксандра Смоліч*. Выд-не 8-ае][1].—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. „Віленскага Выдавецтва" Б. Клецкіна. 8⁰. 60+[2] стар.+1 табл.

289. **Цьвікевіч, А.** Д-р. 323.1.(47.6)
1922.—Пагляд П. Безсонова на беларускую справу. Адбітка з „Беларускага Сьцягу".—Коўна, друк. А. Бака. 8⁰. 24 стар.

290. **Bobič, Ildefons.** Ks. Dr. 226
1922.—Niadzielašnija ewanhielii i nawuki. Časć pieršaja (Ad 1-aj niadzieli Adwentu da Wialikadnia). Wydańnie „Krynicy" pad redakcyjaj Ks. *Ad. Stankiewiča*.—Wilna, druk. „Druk." 8⁰. [2]+68 star. [Pradmowa Ks. Ad. Stankiewiča].

291. [... 323.1 : 340.96
1922.—Vilnius—Kaunas. Wilno—Kowno. Вільня—Коўна. 33. 20/I 1922, 5/II—Kaunas. 4⁰. 36+[4] стар. [Зборнік пратэсту супраць арышту беларускіх і літоўскіх дзеячоў у Вільні. На беларускай, літоўскай і польскай мовах].

1923 год.

I. Выданьні якія вышлі на тэрыторыі БССР і СССР.

292. [..· 491.72—3=91.71
1923.—Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Выпуск другі. Практыка і тэорыя літаратурнага мастацтва. [Расейска-Беларускі Слоўнік][1].—Менск, выд-не Інстытуту Беларускае Культуры, 1 Сав. друк. (23×15). 74 стар. 1.000 экз. [Прадмова: Старшыня Гуманітарнай Сэкцыі Інстытуту Беларускае Культуры *Ів. Луцэвіч*]

293. [... 491.72—3=91.71
1923.—Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Выпуск трэці. Географічныя і космографічныя тэрміны і назовы нябесных цел.—Менск, выд-не Інстытуту Беларускае Культуры, 1 Сав. друк. 8⁰. 90 стар. 1.000 экз.

294. [... 491.72—3=91.71
1923.—Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Выпуск чацьверты. Тэрмінолёгія лёгікі і псыхолёгіі.—Менск, выд-не Інстытуту Беларускае Культуры. 1-я Дзярж. друк. 8⁰. 62+[2] стар. 1.000 экз.

295. **Бядуля, Зьмітрок.** 891.72—3(08)
1923.—На зачарованых гонях. [Апавяданьні][3].—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Савецкая Беларусь", 1 Сав. друк. 8⁰. 142+[2] стар. 3.000 экз.
Зьмест: На зачарованых гонях. Панскі дух. На балоце. Аднаго разу ў нядзелю. Дванаццацігоднікі. Воўк. Сярод ночы. Туга старога Міхайлы. Бондар. Умарыўся. Пяць лыжак заціркі. Гора ўдавы Сымоніхі. Злодзей. Сымон. Летапісцы. Ашчасьлівіла. Чараўнік. Вялікодныя яйкі. Тулягі. На каляды к сыну. Мядзьведзь. Дзе канец зямлі. Юлька. Малыя дравасекі. Як у біблії. Дудар. Лявоніха і Сымоніха. Панас на небе.

296. [... 891.72—82
1923.—Выпісы з беларускае літаратуры. [Часьць другая][1]. Новы і найноўшы кругабегі. Уложана спэцыяльнай камісіяй пры выдавецтве.—Менск, Беларускае Коопэрац. выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь", 1 Дзярж. друк. [Масква—Пецярбург, выд-не Госіздат][1]. 8⁰. 284+IV. стар. 8.000 экз.

297. [... 92[Гартны](082)
1923.—*Цішка Гартны*. На дзень пятнаццацёхгадовага юбілею яго літаратурнае працы. (1908—1923). (Аўтобіягра-

фія. Крытычны нарыс. Пасьвячэньні і выбраныя творы).— Менск, выд-не Інстытуту Беларускае Культуры, 1 Дзярж. друк. (21×16) 80 стар.+1 партрэт. 1.000 экз.

Зьмест: *Ц. Гартны*: Аўтобіографія. Вершы. З раману „Сокі Цаліны" Зварот па бацькаўшчыну. — *М. Пятуховіч*: Пролетарская поэзія і лірыка. *Ц. Гартнага*.—Пасьвячэньні: *Я. Купала*, *Я. Колас*, *Ясакар*, *М. Чарот*..

298. **Грамыка, Міхайла**. 91(075)
1923.—Пачатковая географія.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Савецкая Беларусь", 1 Сав. друк. 8⁰. 142+[2] стар.+1 карта. 3.000 экз.

299. **Гречанинов, М.** М. 784.
1923.—Две белорусские элегии для голоса с ф-п. Текст и мелодия народные по записи *Н. А. Янчука*. 1. **Доля**. 2. Бяда;—Москва-Петроград, Гос. Изд-во, музыкальный сектор, нотопечатня „Имени М. И. Глинки". (34×24). 5 стар. 200 экз. (Соч. 83).

300. **Гречанинов, А.** М. 784
1923.—Две белоруские элегии для голоса с ф—п. Текст и мелодия народные по записи *Н. А. Янчука*. 1. Доля. 2. **Бяда**.—Москва-Петроград, Госуд. Изд-во, Музыкальной сектор, нотопечатня „Имени М. И. Глинки (34×24). 2 стар. 200 экз. (Соч. 83).

301. **Гречанинов, А.** М. 784
1923.—Две белоруские песни для голоса с ф—п. Текст и мелодия народные. 1. **Весенняя.** 2. Колыбельная.—Москва—Петроград, Госуд. изд-во, Музыкальный сектор нотопечатня „Имени М. И. Глинки". (34×24). 3 стар. 2.000 экз. (Соч. 84). [Тэкст са зборніку П. Б. Шэйна][1].

302. **Гречанинов, А.** М. 784.
1923.—Две белоруские песни для голоса с ф.—п. Текст и мелодия народные. 1. Весенняя. 2. **Колыбельная**.—Москва—Петроград. Госуд. изд-во, Музыкальный сектор, нотопечатня „Имени М. И. Глинки". (34×24). 2 стар. 200 экз. (Соч. 84). [Тэкст са зборніку П. Б. Шэйна][1]

303. [... 328 (47) „1923"
1923.—Другая Сэсія Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саюзу Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік. Стэнографічная справаздача і пастановы.—Масква-Крэмль, ЦВК СССР, „Мосполиграф", 20-я тип. „Красный Пролетарий". (26×17). 36 стар. 2.000 экз. (Саюз Соцыялістычных Рэспублік.) [„Стэнографічная справаздача" і „Пастанова" маюць асобныя назоўныя старонкі].

304. **Жыван, В.** Аграном. 63.33
1923.—Культура кармовых караньплодаў.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Савецкая Беларусь", 1-я Сав. друк. 8⁰. 42 стар. 2.000 экз. (Народны Камісарыят Земляробства БССР).

305. **Ігнатоўскі, У.** 9 (47.6) „18:19“
1923—Гісторыя Беларусі ў 19-м і пачатку 20-га сталецьця. Лекцыі, чытаныя студэнтам Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту. Па запісу студэнта Забеллы. Выпуск І. Менск. 4°. 69 стар. [Адбіта на шапіраграфе].

306. **Кацаураў, М. Аграном.** 63.61.(023)
1923.—Конь. Гутарка аб тым, як купляць і гадаваць коняў.—Менск, „Белтрэстдрук“ 1-я Дзярж. друк. 16°. 42 стар. 200 экз. (=„Сялянская Бібліатэка“ № 2).

307. [... 016.4 (47.63 М.) [С. Б.]
1923.—Кнігапіс Кнігарні Беларускага В-ва „Савецкая Беларусь“.—Менск 1 Дзярж. друк. (18×13). 13+[2] стар. абвестак 1.000 экз.

308. **Колас, Якуб.** 891.72—1
1923—Новая зямля. [Поэма][1]—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае т-ва „Савецкая Беларусь“, 1 сав. друк. 8°. 288 стар. 4.000 экз. [Падзеі апісаныя ў гэтай поэме, адносяцца к часу 1890-1900 гадоў.][1].

309. **Некрашэвіч, С.** 491.72—86
1923.—Роднае слова. Кніга першая. [Частка першая][1]—Менск, [Масква-Петраград][1], Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“ [„Дзяржаўнае Выд-ва“][1], друк. 1-я Дзярж. (24×16). 206+III стар. З малюнкамі. 40.000 экз. ([Народн. Комісар. Асьветы БССР])

310. [... 087:355 (47.6)
1923—Памятка чырвонаармейцу-пераменьніку 2-е Беларускае стралковае дывізыі. [Чырвонаармейская кніжка. З дадаткам памяткі][1].—[Менск]. выд-не палітаддзела 2-е дывізіі, 1-я Дзярж. друк. 16°. 16 стар. 5.000 экз.

311. 328 (47) (063)
1923—Пастановы Першага Зьезду Саветаў Саюзу Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік.—Масква-Крэмль, выданьне ЦВК СССР, „Мосполограф“, 20-я тип. „Красный Пролетарий“. (24×17). 13 стар. 1.500 экз. (Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік).

312. [... 328 (47) (63)
1923—1-ы З‘езд Саветаў Саюзу Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік (стэнографічная справаздача з дадаткамі. 1-я сэсія Цэнтровага Выканаўчага Камітэту Саюзу Савецкік Соцыялістычных Рэспублік.—Масква - Крэмль, выд-не ЦВК СССР.-Мосполиграф., 20-я тип. „Красный Пролетарій“. 8°. 44 ст. 2.500 экв. (Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік).

313. **Пачопка, Я.** 634.1 (02)
1923—Як узгадаваць і даглядаць сад.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выд-ае т-ва „Савецкая Беларусь“, 1-я Сав. друк. 8°. 72 стар. (Народны Камісарыят Земляробства БССР).

314. [... 059 „1923“
1923.—Праца. Беларускі работніцка-сялянскі каляндар на 1923 г.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Савецкая Беларусь“, 1 Дзярж. друкарня. 8°. 122+[6] стар. 5000 экз.

315. **Пятровіч, Я. А.** 347.243 (47.6) (002)
1923.—Зямельны Кодэкс Беларускай Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі [„Савецкай Беларусі“][1] у запытаньнях і адказах.—Менск, Выд-ва „Белтрэстдрук“, 1 Сав. друк. (26×17). 48 стар. 2.000 экз.

316. [... 891.72—2 (082)
1923.—Сцэнічныя творы. Кніжка першая. *Я. Купала*: „Прымакі“—*М. Кудзелька*: „Мікітаў лапаць“.—*В. Марцінкевіч*: „Пінская шляхта“.—*Л. Родзевіч*: „Зьбянтэжаны Саўка“, „Пасланец“, „Конскі партрэт“.—Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае таварыства „Савецкая Беларусь“, 1 Сав. друк. 8°. 84 стар. 3000 экз.

317. **Сьцяпанаў, І.** 211 (023)
1923.—Чыя вера правідловая і які бог праўдзівы.—Менск, выд-ва „Бестрэстдрук“, 1 Дзярж. друк. 16°. 16 стар. 3000 экз. (=Сялянская Бібліятэка № 1).

318. **Сьцяпанаў, І.** 265.3 : 29.3] (023)
1923.—Аб таінстве сьвятога прычасьця.—Менск, выд-ва „Белтрэстдрук“, 1-я Дзярждрук. (17×13). 26 стар. 2.000 экз. (=Сялянская Бібліатэка“. № 4.)

319. **Цвікевіч, І.** Д-р. 618.2 (023)
1923.—Парады цяжарным.—Менск, выд-ва „Белтрэстдрук“, 1 ая Дзярж. друк. 16°. 18 стар. 2000 экз. (=„Сялянская Бібліатэка“ № 3).

II. Выданьні якія вышлі па-за межамі БССР.

320. **Андэрсэн, Ганс-Хрыстыян.** 83—3.03=91.72
[1923][3]—Казкі. [Пад рэд. *Власта*][1]—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў у Літве, друк. А. Бака. 8°. 64 стар.
Зьмест: Салавей. Брыдкае качанё. Сон. Мацi. Каралеўская вопратка. Якая-ж тут сумлеўка. Гордая іголка. Пяро і каламар. Куфар-самалёт.

321. [... 059„1923“
[1923][3].—Беларускі Календар на 1923 год.—Вільня, выд-не „Беларуск. Грамадзянскага Сабраньня“, друк. „Друк.“ 8°. 40 стар.

322. [... 059„1924“
1923.—Беларускі Календар на 1924 год.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства, друк. Н. Я. Левін і сын. 8°. 72 стар.

323. **Вагнэр, Ю.** Профэсар. 59(081)
1923.—Апавяданьні аб жывёлах. Пераклад з расейскага *Я. Пачопкі.* З 25 рысункамі.—Вільня, „Віленскае Выдавецтва“ Б. А. Клецкіна. Беларускі аддзел, друк. выд-ва 16⁰. 69+[3] стар.

324. **Грыневіч, А.** 784 (075)
1923.—Навука сьпеву (правілы і практыка). Навучнік гэты музыкальнай камісіяй Беларускага Навуковага Т-ва ў Вільні разгледжан і прызнан адпаведным для карыстаньня ім у беларускіх пачатковых і сярэдніх школах (паведамленьне 5 жніўня 1923 г. № 109).—Вільня, выд-не аўтора, друк. Левін і сын. 8°. 40 стар.

325. **Гушча, Тарас (Якуб Колас)** 891.72—3
1923.—У Палескай глушы. [Аповесьць][3].—Вільня, Віленскае Беларускае Выд. Б. Клецкіна. 8⁰. 186 стар.

326. **Дубоўка, Уладзімер** 891.72—1 (08)
1923.—Строма. Вершы.—Вільня, выд-не „Нашай Будучыны“, друк. „Друк“. 16°. 28+[2] стар.

327. **Дуж-Душэўскі, К. і Ластоўскі, В.** 513+514 (014)=
=91.72=91.71
1923.—Слоўнік Геамэтрычных і Трыганамэтрычных тэрмінаў і сказаў. (Расійска-беларускі і беларуска-расійскі).—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў у Літве, друк. М. і Л. Гурвіч. 8⁰. 128 стар.

328. **Езавітаў, К.** 37 (=91.72) (47.43)
1923.—Становішча Беларускае школы ў Латвіі. [Пераклад з латышскае мовы. Адбітак з газэты „Новае Жыцьцё][1].—Вільня, друк. С. Бэккера. 16⁰. 28 стар.

329. **Жылка, У.** 891.72—1 (084)
1923.—Уяўленьне. [Вершы][3].—Вільня, выд-не „Новага Жыцьця“, друк. Гарбэра. 16⁰. 24 стар.

330. [... 082
1923—[1924][1]—Заходняя Беларусь. Зборнік грамадзкае мысьлі, навукі, літэратуры, мастацвта Зах. Беларусі Кніжка 1.—Вільня, выд-не Беларускага Выдавецкага Т-ва, друк. Віленскага Вытворчага Коопэратыву. 8⁰. 155 стар.

331. **Кашчына, С.** 891.72—3.
1923.--Рэквізіцыя. [Апавяданьне][3].—Воўкавыск. 16⁰. Стар. 11

332. **Купала, Янка.** 891.72—1 (08)
1923—Шляхам жыцьця. [Вершы][3]. Выданьне другое, папраўленае.—Вільня, „Віленскае Выд-ва“ Б. А. Клецкіна. Беларускі аддзел, друк. Выд-ва. 8⁰. 270+[2] стар.+1 партрэт.

333. **Купрын, А.** 891.72—3
1923—Алеся. (Апавяданьне). З расейскае мовы пераложыў *Крапіноў Макар.*—Вільня, „Віленскае Выд-ва“ Б. А. Клецкіна. Беларускі Аддзел, друк Выд-ва. 8°. 83 стар.

334. **Луцкевіч, А.** 371.3
1923—Як вучыць у новай школе? Увагі для вучыцялёў беларускіх сярэдніх школ. Апрацаваў *А. Луцкевіч.*— Вільня, выд-не Віленскае Беларускае Гімназіі, друк. Дворжэца. 8°. 14 стар.

335. **Лясны, Грыгор.** 327 (47.6:43.8) (04)
1923.—Гістарычная праўда.—Горадно, друк. „Праца“. 16°. 20 стар.

336. **Макманус, С.** 891.62—3.03=91.72
1923—Ірляндзкія народныя казкі. Пераклад *Добрага Карліка.* З 33 малюнкамі.—Вільня, „Віленскае Выдавецтва“ Б. А. Клецкіна, Беларускі аддзел. 8°. 148 стар.

337. **Малышэў, Н.** 611+612 (075)
1923—Фізыолёгія і анатомія чалавека. Пераклад з расійскага д-ра *І. Цьвікевіча.* Падручнік для сярэдніх школ. Тэрмінолёгію апрацаваў *В. Ластоўскі.* Агульная рэдакцыя *В. Ластоўскага і К. Дуж-Душэўскага.*—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў у Літве, друк. Бр. М. і Л. Гурвіч 8°. 129 стар. +1 табл.

338. **Нарцызаў, Язэп.** 891.72—3
1923—Пабрацімы і вялікая шышка. 1-я часьць повесьці: вар‘ят без вар‘яцтва.—Вільня„Віленскае Выд-ва“ Б. А. Клецкіна. Беларускі Аддзел, друк. Выд-ва. 8°. 64 стар. [Вокладку рыс. *Я. Нарцызаў*].

339. **Пачопка, Я.** 63.71
1923—Малочная карова. Як яе выбраць, карміць і даглядаць.—Вільня, выд-не газэты „Воля Народу“, друк. Н. Левін і сын. 16°. 84 стар. (=Сельска-гаспадарская бібліотэка № 1).

340. **Пачопка, Я.** 63.81
1923.—Пчолы і як вадзіць іх у рамовых вульлях.—Вільня. выд-не „Беларускага Выд-га Т-ва“, друк. Н. Левін і, сын. 8°. 190+II стар.

341. [... 340.96 Працэс 45
1923.—Працэс 45-ці беларусаў у Беластоку (паводле справаздачы спэцыяльнага карэспандэнта).—Вільня, выд-не Беларускага Пасольскага Клюбу, друк. А. Дворжэца. 16°. XVI+394 стар. [Кніга сканфіскавана польскім урадам].

342. **Рак-Міхайлоўскі, Сымон.** 511.9 (075)
1923.—Арытмэтычны задачнік для пачатковых школ. II частка. Перагледжана выдавецкай камісіяй Беларускага Навуковага Таварыства.—Вільня, Віленскае Выдавецтва Б. А. Клецкіна. Беларускі Аддзел, друк. Выд-ва. 8°. 64 стар.

343. **Смоліч, Аркадзь.** 91 (47.6)
1923.—Географія Беларусі. Выд-не 3-яе, значна перапрацаванае і дапоўненае. [З 159 рысункамі ды картамі][1].—Вільня,

„Віленскае В-ва“ Б. А. Клецкіна, друк. Выд-ва. 8°. IV+367 стар.

344. [... 82—3.03=91.72
S. a.—Сьпевак Блондэль. Англійская легенда. Пераклад *В. Л.*—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў у Літве, друк. А. Бака. 16°. 16 стар. (Школьная кніжня). [Без назоўнай старонкі].

345. **Сучасны.** 891.72—2
1923.—П. С. Х. Фацэція на 1-ую дзею.—Вільня, выд-не Беларускага Грамадзянскага Сабраньня, друк. Бэккера. 16°. 20 стар.

346. [... 891.72—2(08)
1923.—Сцэнічныя творы для дзіцячага тэатру.—Вільня, выд-ва Ў. Знамероўскага, друк. „Друк“. 16°. 44 стар.
Зьмест: *А. Гарун*: „Шчасьлівы чырвонец“. Казка ў двох абразкох. „Ня ўсё тое порах, што ў пораху ляжыць, або дзіўны лапаць“. Казка ў адным абразку.

347. **Тарашкевіч, Б.** 328 (43.8)
[1923][3]—Прамова пасла *Б. Тарашкевіча* 23.I. 1923 падчас разважаньня над экспозэ старшыні міністраў Сікорскаго на X соймавым паседжаньні ў Варшаве.—Wilno, druk F. Garbera. 8°. 8 стар.

348. **Ядвігін Ш.** 891.72—3(08)
1923—Бярозка. [Апавяданьні][3].—Вільня, „Віленскае Выд-ва“ Б. А. Клецкіна, друк. Б. А. Клецкіна. 8°. 48 стар.
Зьмест: *Ядвігін Ш.* (Антон Лявіцкі) [Біографічны нарыс]. Бярозка. Баба. Хлеб. Пазыка. Заморскі зьвер. З маленькім білецікам. Вучоны бык. Рабы. Дуб дзядуля. Што сказаў певень. Дачэсныя. Перапуд.

349. **Kaščupa, S.** 891.72—3
1923.—Rekwizicyja. [Apawiadannie][3].—Waŭkawysk. 16°. 11 star.

350. **Lasny, Hryhor.** 327(147.6:43.8)(04)
1923.—Histaryčnaja praŭda.—Haradno, druk. „Praca“. 16°. 20. star.

1924 год.

I. Выданьні якія вышлі на тэрыторыі БССР і СССР.

351. **Азбукін. М.** 91 (4) (075)
1924.—Географія Эўропы.—[Масква-Ленінград, Дзяржаўнае Выд-ва][1]. Менск, 2-я дзярж. друк.|(26×18). 396 стар.+1 карта. 2 р. 50 коп. 6.000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР).

352. **Байкоў, М. і Гарэцкі, М.** 491.72—3=91.71
1924.—Практычны расійска-беларускі слоўнік. — Менск, выд-не „Белтрэстдрук", 1-я Дзярж. друк. „БТД". (22×15). [2]+255+IV стар. 5000 экз.

353. I... 059 „1924"
1924.—Беларускі работніцка-сялянскі каляндар на 1924 г. Менск, Беларускае коопэрацыйна-выдавецкае т-ва „Савецкая Беларусь", 1-я Дзярж. друк. (25×17). 106+[8]+VI стар. 3000 экз.

354. [... 491.72—3=91.71
1924.—Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Выпуск пяты. Геолёгія, мінэралёгія, крышталёграфія.—Менск, выд-не Інстытуту Беларускае Культуры, 1 Дзярж. друк. (23×15). 43 стар. 1000 экз.

355. [... 491.72—3=91.71
1924.—Беларуская навуковая тэрмінолёгія. Выпуск шосты. Ботаніка агульная і спэцыяльная.—Менск, Інстытут Беларускае Культуры, друк. 2-я Дзярж. (23×15). 83 стар. 1000 экз.

356. [... 308 (47.6) (082)
1924.—Беларусь. Нарысы гісторыі, экономікі, культурнага і рэволюцыйнага руху. Колектыўная праца пад агульнай рэдакцыяй *А. Сташэўскага*, *З. Жылуновіча* і *Ў. Ігнатоўскага* з дапамогай *А. Смоліча*, *С. Некрашэвіча* і *Я. Пятровіча*.—Менск, выд-не Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускае Савецкае Соцыялістычнае Рэспублікі, 1-я Дзярж. друк. (26×18). 322 стар.+3 партр.+1 табл. +1 карта. 2000 экз.

Зьмест: Тэрыторыя і насяленьне Беларусі.—*В. Друшчыц*: Галоўныя моманты гісторыі беларускага народу.—*Ар. Смоліч*: Экономічнае становішча Беларусі перад вайною і рэволюцыяй.—Пр. *Ў. Пічэта*: Клясавыя супярэчнасьці ў Беларусі напярэдадні рэволюцыі.—*Я. Лёсік*: Культурны стан Беларусі к моманту Лютаўскае рэволюцыі.—*Л. Мышкоўскі*: Асьвета жыдоў на Беларусі да Лютаўскае рэволюцыі.—*Я. Ды-*

ла: Соцыялістычны рух на Беларусі. I Расійская Соцыял-Дэмократычная Работніцкая Партыя.—*І. Сосіс*: Асноўныя моманты ў гісторыі жыдоўскага рабочага руху ў Беларусі.—*А. Зіміонка*: Соцыялістычны рух на Беларусі. II. Партыя соцыялістых-рэволюцыянэраў.—*А. Бонч-Асмалоўскі*: Лібэральна-опозыцыйны рух на Беларусі.—*А. Бурбіс*: Беларуская Соцыялістычная Грамада ў першым пэрыядзе яе працы (1903—1907).—*З. Жылуновіч*: Люты—Кастрычнік у беларускім нацыянальным руху.—*У. Ігнатоўскі*: Вялікі Кастрычнік на Беларусі (X 1917—II-VII 1920).—*В. Кнорын*: Комуністычная партыя на Беларусі.—*М. Гутkоўскі*: Утварэньне Савецкае Соцыялістычнае Рэспублікі Беларусі і формы фактычнае сувязі яе з РСФСР.—*У. Ігнатоўскі*: Комуністычная партыя Беларусі і беларускае пытаньне —*Я. Каранеўскі*: Пасьля Кастрычнікаўскі пэрыяд.—*С. Некрашэвіч*: Становішча культурна-асьветных установаў на Беларусі пры НЭП'е.—*А. Славінскі*: Зямельнае пытаньне.—*А. Сташэўскі*: Сучаснае становішча Беларусі.—*З. Жылуновіч*: Беларускае пісьменства.

357. **Бядуля, З.** 891.72.09 : 398.2
1924.—Вера, паншчына і воля ў беларускіх народных казках і песьнях.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“, 2-я Дзярж. друк. (18×13). 141 стар. 1500 экз.

358. **Вольны, Анатолі і** 891.72—1(082)
Александровіч Андрэй. Аб'яднаньне „Маладняк“.
1924.—Камсамольская нота. Вершы.—Менск, 2-я Дзярж. друк. „Белтрэстдруку“. (17×13). 32 стар. 3000 экз. (Комуністычны Саюз Моладзі Беларусі. Бібліатэка „Чырвоная Зьмена“).

359. **Гартны, Цішка.** 891.72—3 (08)
1924.—Трэскі на хвалях. Апавяданьні.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“. 1-я Дзярж. друк. „Белтрэстдруку“.(26×18). 254+[1]стар.+ портрэт аўтора на асобным аркушы. 3.000 экз.

Зьмест: Спатканьне. „Лайдак“. Вялікодная каробка. Байструк. Распусьніца. „Дойдзем, сынок“. Шукаючы працы. Сымонка-інжынер. Бягунец. Штрэйкбрэхэр. На руінах. Помста. „Больш за ўсіх“. Трэскі на хвалях. Чырвонаармеец Панкел Ліпа. На новым месцы.

360. **Гурло, Алесь.** 891.72—1(08)
1924.—Барвенак. Вершы.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“, друк. 1-я Дзяржаўная „Белтрэстдруку“. (18×13). 216 стар. з партр. 3000 экз.

361. **Дыкштэйн.** 33
1924.—Хто чым жыве.—Менск, выд-ва „Белтрэстдрук“, 1 Дзярж. друк. 16°. 60 стар. 3000 экз. (=Сялянская Бібліатэка“ № 5).

362. **Журба, Я.** 891.72—1 (08)
1924.—Заранкі. Вершы.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“, 1-я Дзярж. друк. Белтрэстдруку. (18×13). 100 стар. з партр. 3000 экз.

363. **Зіноўеў, Г.** 308 (47—41) (04)
1924.—Як бальшавікі будуюць Дзяржаву рабочых і сялян.—Менск, ЦК КП(б)Б., друк. 1-я Дзярж. (16×13). 44 стар. з мал. 8.000 экз.

364. [... 082
1924—Камсамольскі вечар. Дадатак да газэты „Малады Араты" № 81 (2). Падсобны матар'ял да дню ураджаю.—Менск, 2-я дзярж. друк. „Белтрэстдрук". (23×15). 15 стар. 5.000 экз.

Зьмест: 1. Плодазьмен—шматпольле [Артыкул]. 2. „У агранома", агітжарт *А. Вольнага.*

365. [... 082
1924—Камсамольскі вечар. Дадатак да газэты „Малады Араты". Падсобны матар'ял да дню ўраджаю.—Менск, 1-я Дзярж. друк. (23×15). 48 стар. 3.000 экз. (Цэнтральны Комітэт Ленінскага Саюзу Моладзі Беларусі).

Зьмест: 1. Слова сэкратара вясковай ячэйкі 2. „Дажынкі", п'еса *М. Чарота*. 3. „Рабочы селяніну", верш *А. Александровіча*. 4. „Тут і там", верш *Я. Пушчы*. 5. „Жніво" і „Песьня жняі" вершы *А. Якімовіча.*

366. [... 082
1924—Камсамольскі вечар. Дадатак да газэты „Малады Араты" Воргана ЦККСМБ №74-75. 30 чэрвеня 1924 г.—Менск 2-я Дзярж. друк.-літ. (23×15). 30+[1] стар.

Змест 1. Ад рэдакцыі. 2. *М. Міцкевіч*: Як наладзіць вечар-спэктакль. 3. Слова сэкрэтара ячэйкі. 4. *Фабіян Грэх*: Панаваньне паноў (нібы то жарт). 5. Заходнім барацьбітом. Верш *М. Чарота*. 6. „Ой ды ні звані крыніца" Верш *У. Дубоўкі*. 7. Палём захаду Верш *А. Вольнага.* 8. Маладняк (Маладая гвардыя, камсамольская песьня).

367. [... 082
1924—Камсамольскі вечар. Дадатак да газ. „Малады Араты". Падсобны матар'ял да 6-ай гадавіны ЛКСМБ.—Менск, 2-я Дзярж. друк. (23×15), 28 стар. 4 000 экз. (Цэнтральны Камітэт Ленінскага Комуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі).

Зьмест: 1. *А. Гарундвіч*: Слова сэкратара ячэйкі. 2. А. *Вольны*: Міколка (інсцэніроўка). 3. *А. Дудар*: Вясковае [верш] 4. *А. Якімовіч*: З учарашняга; Песьня піонэраў Заходу і мы [вершы]. 5. Піонэрская [песьня]. 6. *П. Трус*: Песьня юных піонэраў і вясковыя частушкі 7. *Я. Чалядзінскі* Шырэй дарогу [верш]. 8. Комсамольскія частушкі.

368. [... 891.72—192 (082)
[1924][1].—Камсамольскі сьпеўнік. Пад рэдакцыяй газэты „Малады Араты".—Менск, 2-я Дзярж. друк. Белтрэстдрук. (18×13). 32 стар. 4000 экз. (Кам. Саюз Моладзі Беларусі. Бібліатэка „Чырвоная Зьмена").

369. [... 891.72—192 (082)
1924.—Камсамольскі сьпеўнік—Климовичи, Калининская типография (17×11). [12] стар. 300 экз. (Ленінскаму Камсамолу. Дэлегату 9-ай Акруговай Канфэрэнцыі ад Клімовіцкай гар'арганізацыі ЛКСМБ).

370. **Кацаураў, М.** аграном. 636.21 (023)
1924.—Быдла. Гутарка аб тым, як гадаваць быдла.—Менск, Выд-ва „Белтрэстдрук“, 1-я Дзярж. друк. (18×13). 54 стар. 2.000 экз. (=„Сялянская Бібліятэка“ № 7).

371. **Кацаураў, М.** агр. 633.1 (023)
1924—Жыта і пшаніца.—Менск, Выд-ва „Белтрэстдрук“, 1-я Дзярж. друк. (17×13). 48 стар. 8.000 экз. (=Сялянская Бібліотэка“ № 14. [на вокладцы № 15].)

372. **Кацаураў, М.** агран. 631.9 (023)
1924.—Дагляд за пасевамі.—Менск, Выд-ва „Белтрэстдрук“, 1-я Дзяржаўная друк. Белтрэстдрук. (18×13). 32 стар. 8.000 экз. (=„Сялянская Бібліатэка“ № 10).

373. **Кацаураў, М. аграном.** 631.9 (023)
1924.—Аб насеньні. Як разводзіць, перахоўваць і падгатаўляць насеньне для сяўбы.—Менск, Выд-ва „Белтрэстдрук“, 1-я Дзярж. друк. (17×13). 27 стар. 3.000 экз. (=„Сялянская Бібліятэка“ № 8).

374. **Кацаураў, М.** агран. 631.9 : 581] (023)
1924.—Як жыве й прарастае насеньне.—Менск, Выд-ва „Белтрэстдрук“, 1 Дзярж. друк. (17×12). 43 стар. 8.000 экз. (=Сялянская Бібліятэка“ № 12).

375. **Кашын, Н. В.** 53 (075)
1924.—Фізыка. Першая ступень. Курс пабудованы на аснове ляборатормых заняткаў. Частка першая. Пераклад з расійскага 2-га выданьня *А. Круталевіча.*—Масква [і] Ленінград, Дзярж. Выд-ва, Менск 1-я Дзярж. друк. (26×17). 180 стар. з мал. 6.000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР).

376. **Кашын, Н. В.** 53 (075)
1924—Фізыка. Першая ступень. Курс пабудованы на аснове ляборатормых заняткаў. Частка другая. Пераклад з расейскага 2-га выданьня *А. Круталевіча.*—Масква-Ленінград, Дзяржаўнае Выд-ва. Менск, Дзяржаўнае Выдавецтва Беларусі, 1 дзярж. друк. (26×17) 26 стар. з малюнкамі. 1 р. 70 кап. У акладзе 1 р. 85 к. 6.000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР).

377. **Кірык, Н.** 336.2 (47.6)
[1924][2].—Адзіны сельска-гаспадарчы падатак 1924-25 г.—Менск, выд-ва Наркамфіна БССР, 2 типлит. БТП. (18×13). 24 стар.

378. **Круталевіч, А.** 512 (075)
1924—Элемэнтарная альгэбра. Частка II.—Масква [і] Ленінград, Дзяржаўнае Выд-ва. Менск, Беларускае Выд-ва „Савецкая Беларусь“, друк. 1-я Дзярж. Бэлтрэстдрук. (27×18). 182+V стар. з рыс. 4.000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БРСР).

379. **Кудраўскі**, проф. 301:572 (023)
1924.—Як жылі людзі у даўныя часы.—Менск, выд-ва „Белтрэстдрук“, 1-я Дз. друк. (24×16). 71 стар. з мал. 8.000 экз.

380. **Купала, Янка; Гартны, Цішка і Ляжневіч, Алесь.** 891.72—82
1924.—Беларускі дэкляматар Чырвоны Дудар. Злажылі: *Янка Купала, Цішка Гартны і Алесь Ляжневіч.*—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“, 1-я Дзярж. друк. „БТД“. (24×16). 356 стар. з партр. і канцоўкамі. 3.000 экз.

381. **Лёсік, Язэп.** 491.72—1
1924.—Беларуская мова. Правапіс.—Менск [Масква—Ленінград][1]. Беларускае Коопэрацыйна Выдавецкае Таварыства „Савецкая Беларусь“ [„Дзяржаўнае Выд-ва“][1], 1-я Дзярж. друк. 8⁰. 190 стар. +[1] стар. 50.000 экз. ([Народны Камісарыят Асьветы БССР][1]).

382. **Лёсік, Язэп.** 491.72—5
1924.—Беларуская мова. Пачатковая граматыка.—Менск, друк. 2-я Дзярж. выд-ва і „Белтрэстдрук“. (23×15) 184 стар. 1 руб. 10.000 экз.

383. [... 015 (47.6)
1924.—Летапіс беларускага друку. 1924 № 1. (Адбітка з журналу „Асьвета“ 1924 г. № 2).—Менск, 1-я Гос. тип. „Гиз“ (26×17). 11 стар. 2.000 экз.

384. **Лойка, Міхась.** 511.9(075)
1924. [1925].[1]—Першыя крокі ў матэматыцы. Частка першая. З малюнкамі.—Масква-Ленінград. [Менск][3], 1-я Дзярж. друк. (24×17). 90+IV стар. 30 кап. 5.000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР). [Кнігапіс Белар. Дзярж. Выд-ва стар. I—IV].

385. **Маркевіч, Л.** M 786.1
1924.—Жалобны марш на сьмерць У. І. Леніна (1870-1924) Муз. *Л. Маркевіча* для фортэп‘яно. Першы раз выкананы Оркестрам Беларускага Акадэмічнага Дзяржаўнага Тэатру на жалобным пасяджэньні ЦВК, РНК, ЦБ, Мінгорсавету і прадстаўнікоў Чырвонай Арміі, партыйных і профсаюзных організацый 22 студзеня 1924 году.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“, 2-я Дзярж. друк. (31×25). 2 стар. 200 экз.

386. **Маркс, К. і Энгельс, Ф.** 335.5 (01)
1924—Комуністычны маніфэст. Пераклад *Я. Лёсіка.*—Менск, Беларускае коопэр.-выдавецкае таварыства „Савецкая Беларусь“, 1 Дзярж. друк. (27×18). 74 стар. 2.000 экз. Прадмова: *Я. Лёсік.*

387. **Мікельсар, Ф. Г.** 513 (075)
1924.—Пачатковая геомэтрыя. Пераклад з расійскага выданьня 1921 г. *А. Круталевіча.*—Масква [і] Ленінград,

Дзяржаўнае Выдавецтва, друк. 1-я Дзярж. [у Менску][3]. (28×15). 107 стар. 3 рыс. 15.000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР).

388. **Мялешка, М.** 9 (47.63) : 331.74
1924.—Паншчына на Беларусі. (Гісторыка-этнографічны нарыс з жыцьця сялян Меншчыны за прыгонам 1826-1857 г. г.) Адбітка з часопісі „Полымя“ № 4 (12) 1924 г. Менск. 8⁰. 44 стар.

389. [.. 323.1 : 329.14] (08)
1924—Нацыянальнае пытаньне і Комуністычная Партыя. Зборнік артыкулаў, прамоваў і пастановаў. Уложаны пад рэдакцыяй *Ус. Ігнатоўскага*—Менск, Беларускае коопэрацыйна-Выдавецкае Т-ва „Савецкая Беларусь“, 1-я Дзярж. друк. (27×18). 241+III стар. 50 кап. 2.000 экз.

390. **Пічэта, У.**, проф. 9 (47.6)
1924.—Гісторыя Беларусі. Частка першая.—Масква-Ленінград, Дзяржаўнае выд-ва. [Менск, выд-ва „Савецкая Беларусь“][1], 1 Дзярж. друк. Балтрэстдруку. (28×13). 134 стар. 3000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР).

391. [... 372 (47.6)
1924.—Програмы першага й другога году комплекснага навучаньня вясковай і гарадзкой школы.—Менск, 1-ая Дзярж. друк. (27×18). 50+[2] стар. 10.000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР. Навукова-мэтодолёгічны Камітэт).

392. [... 373 (47.6)
1924. —Програмы III-VII г. г. навучаньня сямёхгадовае школы.—Менск, 1-ая Госуд. тип. (23×16). 82+[1] стар.+ +табліца. 5000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР. Навукова-Мэтодолёгічны Камітэт).

393. **Рак, Сымон.** 613.81 (023)
1924.—Страшны вораг. (Кніжка аб гарэлцы).—Менск, выд. і друк. 1 Дзярж. выдавецтва „Белтрэстдрук“. (18×16). 38 стар. 12 кап. (=„Сялянская Бібліатэка“ № 15).

394. [.. 491.72—86
1924.—Роднае Слова. Другая пасьля лемантара кніга да чытаньня. Пад рэдакцыяй *С. Некрашэвіча*. Выданьне трэцяе.—Менск, Беларускае коопэрацыйнае таварыства „Савецкая Беларусь“, 1-я Дзярж. друк. (26×17). 162 стар. 5000 экз.

395. 491.72—86
1925.—[1924][3]—Роднае Слова. Другая пасьля лемантара кніга да чытаньня [на акладцы: частка другая]. Пад рэдакцыяй *С. Некрашэвіча*. Выданьне чацьвертае.—Менск, Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі, 1-я Дзярж. друк. (24×17). 176 стар. 40 кап. 50.000 экз.

396. **Русак, М.** 63 (0:8—2)
[1924].—Народны суд над селянінам, запусьціўшым сваю

гаспадарку. (Інсцэніроўка).—[Менск], 2-я друк. „БДВ". (24×15). 8 стар. (Дадатак да „Маладога Аратага").

397. **Сагаловіч, Н.** 389:372/3
1924.—Мэтрычныя меры ў школе.—Менск, 1-я Дзяржаўн. друк. (23×15). 12 стар. 5000 экз. (Народны Камісарыят Асьветы БССР. Навукова-Мэтодолёгічны Камітэт).

398. [... 912 (47.6)
1924.—Схэматычная карта адміністрацыйна-гаспадарчага падзелу БССР. Выпаўнена пад кіраўніцтвам і наглядам Цэнтр. Комісіі Дзяржпляну па раёнаваньню рысаўніком Цэнтр. Статыст. Управы, *Ул. А. Чэхоўскім*. Менск, 1-га кастрычніка 1924 году. Маштаб: 20 вёрст у цалі.—Менск, 2-я Дзяржаўная літографія. 2000 экз.

399. [.... 891.72—2 (082)
1924.—Сцэнічныя творы. Кніжка другая. *Ц. Гартны*: Соцыялістка.—*М. Кудзелька*: Сон на Балоце.—*Ф. Аляхновіч*: Калісь, Лес шуміць.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Савецкая Беларусь", друк. 1-я Дзярж. Белтрэстдруку. (26×17). 104 стар. 3.000 экз.

400. [... 9:323.2] (4+47) „18:19"
1924.—Тэзісы па гісторыі рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Эўропе і Расіі ў XIX і XX ст. Праца 8-мі мес. курса Кам. Ун-та ім. Сьвярдлова 1921-22 г. I. Тэзісы па гісторыі рэв. руху на Захадзе—сэм. т. *Фрыдлянда*. II. Тэзісы па рускай гісторыі—сэмін. т. *Мотэля*. III. Дадатак з 3-х арт. па гісторыі рэвал. руху ў Расіі.—*Я. Мацьвяёнак* і *Ларычкаў*. Пераклад *Я. Мацьвяёнка* і *Ларычкава*.—Магілёў-Беларускі. Дзярж. выд-ва БССР, друк. рэд. газэты „Саха й Молат". (26×17). 80+[I] стар. 2.000 экз.

401. **Цвікевіч, Ів.** доктар. 618.6 (023)
1924.—Гадаваньне грудных дзяцей.—Менск, выд-ва „Белтрэстдрук", 1 Дзярж. друк. (13×17). 44 стар. 3000 экз. (=„Сялянская Бібліятэка" № 13).

402. **Чаліпцаў, А.** проф. 338:63
1924.—Аб рахунковым аналізе сялянскае гаспадаркі. Пераклад пад рэдакцыяй *А. Смоліча*.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Савецкая Беларусь", друк. 2-я Дзярж. (23×13). 38 стар. +[1] дадатк. аркуш дыягр. 1.000 экз. (Народны Камісарыят Земляробства БССР).

403. **Чарот, М.** 891.72—3 (08)
1924.—Веснаход. Апавяданьні.—Менск, Беларускае Коопэрацыйна-Выдавецкае Таварыства „Савецкая Беларусь", друк. Профшколы. (27×18). 178+[2] стар. +1 портрэт на асобным аркушы.

Зьмест: Пасьля буры (сказ старога дзядулі). Да сонца. Самалёт. Кірмаш. Чалавек, які не радзіўся. Споведзь самагоншчыка. Дзіўная

заява. Бацюшка. Сон Габруся. На пасеках. Непатрэбны чалавек. Апошняя ноч. Талачка-шкрабалачка. Саматканная сьвітка. Галя.

404. 9 (47.6) „18“
Шлюбскі, Ал. Сябра Інстытуту Беларускае Культуры. 1924.—Паны і сяляне ў першай палове XIX стагодзьдзя. Менск, 2-я друк. БДВ. (17×13). 24 стар. 300 экз.

405. [... 368(47.6)
[1924][3]—Што зроблена для сялян управаю дзяржаўнага страхаваньня НКФ БССР (Белдзяржстрах) у 1923-1924 г. Менск, 1 друк. (18×13). 8 стар. 15.000 экз. (Управа Дзяржаўнага Страхаваньня НКФ БССР) [Без назоўнай старонкі].

406. **Штэйнбэрг, П. Н.** 635 (02)
1924.—Практычнае гародніцтва. Падручнік, як правілова залажыць гарод і ўзрасьціць гародніну. Пераклад з 4-га расійскага выданьня *А. Кудзелькі*.—Менск, Дзяржаўнае выд-ва Беларусі, 1-я Дзярж. друк. (26×17). 134+II стар. з малюнкамі ў тэксьце. 1.500 экз. (Народны Камісарыят Земляробства БССР).

407. **Шыпіла, І.** 92 [Ленін]
1924.—Ленін. Кароткі нарыс аб яго жыцьці і дзейнасьці.—Менск, ЦК Дапамогі Дзецям пры ЦВКБ, 1 Дзярж. друк. (18×14). 64 стар. 5.000 экз.

II. Выданьні якія вышлі па-за межамі БССР.

408. **Аляхновіч, Ф.** 792 (47.6)
1924.—Беларускі тэатр.—Вільня, выд-не Беларускага Грамадзянскага сабраньня, друк. „Lux“. 16⁰. 114 стар.

409. **Аляхновіч, Францішак** 891.72—2
1924.—Пан міністар. Камэдыя у 3-х актах.—Вільня, выд-не газэты „Голас Беларуса“, друк. С. Бэкэра. 16⁰. 54 стар.

410. **Астроўскі, Радаслаў.** 52 (075)
1924.—Космографія.—Вільня, літографія. 8⁰. III+84 стар. (Беларускае Выдавецкае Т-ва. Бібліотэка школьных падручнікаў. Сэрыя III-я. Прырода. Матэматыка. № 2/2).

411. **Верас, Зоська.** 58 (03)=91.72=91.85=91.71=7
1924.—Беларуска-польска-расейска-лацінскі ботанічны слоўнік.—Вільня, выд-не „Голас Беларуса“, друк. С. Бэкэра. 16°. 76 стар.

412. **Жылка, Уладзімер.** 891.72—1 (08)
1924.—На ростані. Вершы.—Вільня, выд-не Беларускага Выд. Т-ва, друк. Левін і сын. (15×11). 46+II стар. Цана 50 грош.

413. **Запольскі, М.** 891.72—1 (08)
1924.—З настрою на чужыне. [Вершы][3].—Сэрбія. (17×11). 32 стар. [Адціснута на гектографе].

414. **Зеленскі, В.** 58 (075)
1924.—Ботаніка. Падручнік для сярэдніх школ. З расійскай мовы пераклаў, апрацаваў і дапоўніў *К. Душэўскі*.

Да падручніка дададзены слоўнік назоваў. У тэксьце 210 рысункаў.—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў у Літве, друк. Бр. М. і Л. Гурвіч. 8⁰. XVI+159 стар.

415. **Каляда, Бутрым** 613.81 (023)
1924.—Страшны вораг. Кніжка пра гарэлку.—Вільня, выданьне аўтора, друк. Левін і Сын. (15×11). 38 стар. 60 грошы.

416. [... 017.4 (47.67.В)
S. a.—Каталёг Беларускае кнігарні (Беларускага Выдавецкага Т-ва). Вільня, Завальная вуліца № 7. Выданьні 1922—1924 г.г.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Т-ва друк. Левін і Сын. 16⁰. 15 стар.

417. [... 342 (43.8)
1924—Констытуцыя Польскае Рэспублікі 17 сакавіка 1921 году і закон 10-га студзеня 1920 году аб польскім грамадзянстве. [і міравы трактат паміж Польшчаю, Расеяй і Украінаю, падпісаны ў Рызе 18-га сакавіка 1921 году][1]. Пераклад з польскага.—Вільня, выд-не газэты „Голас Беларуса“, друк С. Бэкера. 16⁰. 102 стар.

418. **Краскоўскі, Ант.** Д-р мэд. 614 (02)
1924—Аб чалавечым целе здаровым, хворым і спосабах яго лячэбнай самаабароны.—Вільня, выд-не газэты „Голас Беларуса“, друк Левін і сын. 8⁰. 110+IX стар. з рысункамі.

419. [... 891.72 (08)
1924—Ластаўка. Зборнік вучнёўскіх твораў Дзяржаўнай Люцынскай Беларускай Гімназіі ў Латвіі. За 1923-1924 вучэбны год.—Люцын, выд-не Гімназіі, друк. В. Суера. 8⁰ 32 стар. з малюнкамі.

420. **Ластоўскі, В.** 491.71—3=91.72
1924—Падручны расійска-крыўскі (беларускі) слоўнік.—Коўна, выд-не Міністэрства Беларускіх Спраў у Літве, друк. А. Бака. 16⁰ XII+832 стар. [Назоўная старонка на літоўскай і беларускай мовах].

421. **Лермантаў, М.** 891.71—1.03=91.72
1924—Мцыры. З расейскае мовы пералажыў *Крайцоў Макар*.—Вільня, выд-не газэты „Змаганьне“, друк. С. Бэкэра. 16⁰. 42 стар.

422. **Нэканда-Трэпка, Ант.** Інж. 53 (075)
1924—Фізыка. Часьць 2-я. Акустыка і оптыка.—Вільня, літогр. Т. Айзенштадта. 8⁰. (Беларускае Выдавецкае Т-ва. Бібліотэка школьных падручнікаў. Сэрыя III-я. Прырода, матэматыка № 1/1) [Літографія].

423. [... 328 (43.8)
1924.—Прамовы дэпутатаў Беларускага Пасольскага клюбу ў Польскім Сойме ў часе дыскусыі аб бюджэце і зако-

нах аб мовах меншасьцяў. Паводле соймавых стэнаграм. Вільня, выд-не газэты „Сын Беларуса“, друк Левін і сын. 16°. 48 стар. 1 зл. [Адбіткі з „Сына Беларуса“].

424. **Рубакін, Н.** 9(∞) (08)
1924.—Расказы аб вялікіх падзеях розных часоў і народаў. Вялікія войны й барацьба з вайною. З расейскае мовы пералажыў *Краўцоў Макар.*—Вільня, „Віленскае выдавецтва“ Б. А. Клецкіна. Беларускі аддзел. 8°. 183 стар.

425. **Сваяк, Казімір.** 891.72—1 (08)
1924.—Мая ліра. [Вершы][3].—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства“, друк. „Motus“. 16°. 112 стар.

426. **Суліма.** 323.1 (=91.72) (01)
1924.—Граф. Зьдзехоўскі аб беларускай душы.—Вільня, выд-не газэты „Змаганьне“, друк. Левін і сын. 16°. 20 стар.

427. **Суліма.** 352 (43.8)
1924.—Які „самаўрад“ гатуе беларускаму народу польская рэспубліка?—Вільня, выд-не газэты „Голас Беларуса“, друк. Н. Левін і сын. 16°. 32 стар.

428. [... 341.24
1924.—Трактат паміж галоўнымі саюзнымі і ставарышанымі Дзяржавамі ды Польшчаю, падпісаны ў Вэрсалі 28 чэрвеня 1919 г. і ратыфікованы законам 31 ліпеня 1919 г. (Dz. Ust. № 35-20, паз. 199). З польскага тэксту пералажыў *К. М.*—Вільня, выд-не газэты „Голас Беларуса“ друк. С. Бэкэра. 16°. 31 стар. (Апублікована ў „Dzienniku Ustaw“ Польскай Рэспублікі 6 сьнежня 1920 г. за № 110, пазыцыя 728-я).

429. **Bylina, Janka.** 891.72—1 (08)
1924.—„Na pryźbie“. Wydańnie druhoje, papraŭlenae i dapoŭnienaje.—Wilnia. Biełaruskaje Wydawieckaje Tawarystwa, druk. S. Bekiera. 16°. 56 star.

Дадатак да кніг, апісаных „de visu“.

430. **Гарэцкая, Л.** 491.72—86
1921.—Родны Край. Першая пасьля лемантара кніжка да чытаньня. Выд. 3-яе—Вільня, Белар. Выдавецкае Т-ва, друк. „Віленскага Выд-ва“ Б. Клецкіна. 8°. 90+IV стар.

431. **Лібкнэхт, В.** 331
1920.—Павукі і мухі. Ператлумачыў *Ф. Ш.*—Смаленск, выд-ва ЦК Кам. Партыі Літвы і Беларусі. 16°. 12 стар. (Камуністычная Партыя Літвы і Беларусі).

432. **Смоліч, Аляксандра.** 491.72—81
1921.—Зорка. Беларуская граматка. Зложыла *Аляксандра Смоліч.* Выд-не 6-ае—Вільня, друк. „Віленскага Выдавецтва“. 8°. 40+[2] стар. (Беларуская Школьная Рада). [Бяз тытульнай старонкі].

Дадатак II.

Ніжэй паданыя кнігі 1924 г. увайшлі ў „Летапіс Беларускага Друку“ за 1925 г. № 1—6.

433. **Багдановіч, А. В.**
Новая беларуская літаратура. Віцебск. 1924 г.
434. **Вагнэр, Ю.**
Апавяданьні аб вадзе. Менск. 1924 г.
435. **Гарэцкі, Максім**
Гісторыя беларускае літаратуры. Менск. 1924 г.
436. **Лёсік, Язэп.**
Сынтакс беларускае мовы. Менск. 1924 [1925] [1]

Дадатак III.

Кнігі, аб якіх маюцца весткі з розных крыніц (не апісаны „de visu“)

437. **Варонко, Язэп.**
1919.—Беларуская справа, міравой нарады ў Вэрсалі. Гістарычна-палітычны нарыс.—Коўна. Кошт 2 рублі.
438. **Дзяргач.**
1924.—Тыпы Палесься.—Вільня.
439. **Ерэмеяў.**
1918.—Сацыялістычная Радавая Рэспубліка. Пераклад. —Масква, выд. Белар. Нац. Камісарыяту.
440. **Ziaziula, A.**
1922-24?—Alenčyna wiasiele.—Wilnia.
441. **Іваноўскі, В.**
1920.—Курс неарганічнай хэміі. Лекцыі чытаня ў 1918/19 г. у Менскім Пэдагагічным Інстытуце.—Менск. [Адбіта на гектографе].
442. [...
1920.—Каманды па беларуску.—Браслаў, выд-не Беларускай асобнай кампаньні, друк. „Варта Бацькаўшчыны“, (35×22). 8 стар. 25 экз. Адбіта на шапірографе.
443. **Łastoŭski, W.**
1918.—Raściny. Padručnik dla školnaho užytku.—Wilnia. 8°. 64 star.
444. **Łastoŭski, W.**
1918.—Niedaćwiety. Zbornik apawied. i lehend.—Wilnia. 32 star.
445. **Łastoŭski, W.**
1918.—Kaliś i ciapier. Historyčna-hramadzianskije narysy.—Wilnia. 48 star.
446. **Лаўрусевіч.**
1918.—Чаго хочуць прыяцелі лоцкія. Пераклад Зьмітра Капыляніна.—Масква.
447. **Niebaraka, A.**
1922-24?—Pramowa buntaŭszczyka ab sacyaliźmie.—Wilnia.
448. **Нэканда-Трэпка, Антон.**
1924.—Аналітычная геомэтрыя.—Вільня, Белар. Выдавецкае Таварыства. (Бібліотэка школьных падручнікаў).
449. **Нэканда-Трэпка, Антон.**
1924.—Фізыка. часьць 3-я. Магнэтызм і электрыка.—Вільня, Белар. Выдавецкае Таварыства. (Бібліотэка школьных падручнікаў).
450. **Пачопка.**
1924.—Дурнішча. (Народная казка).—Вільня.
451. **Пачопка.**
1924?—Народныя казкі і апавяданьні з Дзісеншчыны.—Вільня.

452. [...
1920.—Родныя песьні. Літ. чыцная армія. Выданьне „Варты Бацкаўшчыны“ (17×22). 16 стар. 35 экз. Адбіта на шапіраграфе.
Зьмест: 1 . Беларускі рэвалюцыйны гімн. 2. З. Бядуля: Беларускі ваяка.3. А. Гарун: Трохлінейка-магазынка. 4. А. Гарун: Паходная. 5. Муляр 6. Гусі. 7. Родныя вобразы. 8. С. Шалкоўскі: Мой край. 9. Ніколі. 10. Смаленец: Марш Беларускай асобнай роты літоўскага войска.

453. **С. К.**
1924.—Янка Канцавы (Вясковая драма ў 5 дзеях.)—Вільня.

454. **Смоліч, Аляксандра.**
1918.—Чытаньне.— Вільня. 8°. 52 стар. З малюнкамі.

455. **Сьмешнік, Р.**
1922-24?—Міністар. Рэальны палітык.—Вільня.

456. **Суліма.**
1922-24?—Што такое „Wyzwolenie“ з беларускага пункту гледжаньня.—Вільня. Кніга канфіскавана.

457. **Сусецкая, Любоў**
1924.—Фізыка для малодшых клясаў. Часьць 2-я.—Вільня, Беларускае Выдавецкае Таварыства. (Бібліотэка школьных падручнікаў).

458. **Чарняўская, Л. [Гарэцкая].**
Родны край. Першая пасьля лемантара кніжка да чытаньня. Выд-не першае.

459. **Чарняўская, Л. [Гарэцкая]**
Родны Край. Другая пасьля лемантара кніга да чытаньня. Першае выданьне.

460.
1924.—Як адкрыць беларускую школу. Інструкцыя на 1924/25 г. школьны год.— Вільня, Беларуская Цэнтральная Школьная Рада. 32 стар.

Паказьнік прозьвішч аўтараў, рэдактароў, перакладчыкаў.

Сыстэматычны паказьнік па аддзелах міжнароднае дэцымальнае сыстэмы.

Паказьнік мясцовасьцяй, дзе друкаваліся кнігі.
